

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І ПЕРЕКЛАДУ**

**Кваліфікаційна робота
магістра**

**на тему ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ
ОДИНИЦЬ У СУЧАСНОМУ ІСПАНОМОВНОМУ МЕДІА ДИСКУРСІ**

Виконала: студентка 2 курсу, групи
8.0358-і
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.051 романські мови
та літератури (переклад включно),
перша - іспанська
освітньої програми Мова і література
(іспанська)
Журавльова Альона Сергіївна

Керівник к.ф.н., доц. Телкова О.В.
(вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Рецензент к.ф.н., доц. Биба М.О.
(вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології
Кафедра романської філології і перекладу
Освітній рівень магістр
Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно),
перша – іспанська
Освітня програма Мова і література (іспанська)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри _____

«_____» _____ 2020 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
ЖУРАВЛІВІЙ АЛЬОНІ СЕРГІЇВНІ

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи магістра (проекту) _____ «Особливості функціонування фразеологічних одиниць у сучасному іспаномовному медіа дискурсі»

Керівник кваліфікаційної роботи (проекту) Телкова Оксана Василівна,
к.ф.н., доцент _____

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ЗНУ від «22» квітня 2019 року № 597-с

2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи (проекту) _____
04 січня 2020 р.

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи (проекту)
теоретичні засади фразеології та сучасної теорії дискурсу; словники іспанської мови; національна преса Іспанії (електронні видання): ABC, El Mundo, El País.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

1) здійснити огляд теоретичних джерел; 2) окреслити основну проблематику фразеології; 3) розглянути поняття медіа дискурсу у сучасній лінгвістиці; 4) виділити і дослідити функції фразеологічних одиниць в іспаномовному медіа дискурсі

5. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи (проекту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	Телкова О. В., к.ф.н., доц.	22.04.2019	22.04.2019
Розділ 1	Телкова О. В., к.ф.н., доц.	17.05.2019	17.05.2019
Розділ 2	Телкова О. В., к.ф.н., доц.	11.06.2019	11.06.2019
Розділ 3	Телкова О. В., к.ф.н., доц.	05.09.2019	05.09.2019
Висновки	Телкова О. В., к.ф.н., доц.	07.10.2019	07.10.2019

6. Дата видачі завдання 22.04.2019 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи (проекту)	Примітка
1.	Пошук наукових джерел з теми дослідження, їх аналіз	квітень 2019	виконано
2.	Добір фактичного матеріалу	квітень 2019	виконано
3.	Написання вступу	квітень 2019	виконано
4.	Написання першого теоретичного розділу	травень 2019	виконано
5.	Написання другого теоретичного розділу	червень 2019	виконано
6.	Написання практичного розділу	вересень 2019	виконано
7.	Формулювання висновків	жовтень 2019	виконано
8.	Проходження нормоконтролю	грудень 2019	виконано
9.	Одержання відгуку та рецензії	січень 2020	виконано
10.	Захист	січень 2020	виконано

Автор роботи несе персональну відповідальність за відсутність в роботі несанкціонованих текстових запозичень (академічного плагіату)

Магістрант

(підпис)

А. С. Журавльова

(ініціали та прізвище)

Керівник роботи

(підпис)

О. В. Телкова

(ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер

(підпис)

М. О. Биба

(ініціали та прізви)

РЕФЕРАТ

Дипломна робота – 81 стор., 60 джерел.

Об'єкт дослідження: фразеологічні одиниці в сучасному іспаномовному медіа дискурсі.

Мета роботи: аналіз специфіки функціонування фразеологічних одиниць в сучасному іспаномовному медіа дискурсі.

Теоретико-методологічні засади: ключові положення теорії фразеології (В. В. Виноградов, М. М. Шанський, Ш. Баллі, та ін.) та медіа дискурсу (М. Р. Желтухіна, Т. Г. Добросклонська, А. І. Дубських та ін.), розроблені в лінгвістиці.

Отримані результати полягають у висновках, що ФО слугують засобом реалізації таких функцій: валоративної; функції клікбейт, що є виключним явищем веб-простору; дидактичної; образної, що зумовлена здатністю ФО до метафоризації; функції гіперболізації; функції впливу. Найбільш широко актуалізована валоративна функції, тобто відображення позитивної, негативної, іронічної та саркастичної позиції автора щодо явища або особи. Серед прикладів актуалізації валоративної функції превалує негативна оцінка та іронія.

У заголовках та основному тексті статей ФО можуть актуалізувати більш ніж одну функцію одночасно, наприклад, валоративну і функцію впливу. Таким чином, ФО набувають багатофункціонального характеру в сучасному іспаномовному медіа дискурсі.

Специфіка функціонування трансформованих ФО зумовлена декількома причинами, серед яких економія лексичних засобів, скорочення часу для отримання реципієнтом повідомлення, надання ФО нового значення, а також, створення автором власного більш виразного і яскравого стилю.

Ключові слова: *фразеологічна одиниця, медіа дискурс, електронна преса, функціонування ФО, трансформація ФО.*

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ	6
1.1 Основні напрямки фразеологічних досліджень у вітчизняній та зарубіжній лінгвістиці	6
1.2 Поняття «фразеологічна одиниця» у межах сучасних лінгвістичних досліджень	9
1.3 Проблеми класифікації фразеологічних одиниць у вітчизняній та зарубіжній лінгвістиці	11
1.4 Трансформація фразеологічних одиниць та її різновиди.....	15
РОЗДІЛ 2 ОСОБЛИВОСТІ МЕДІА ДИСКУРСУ ТА ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ФРАЗЕОЛОГІЧНИМИ ОДИНИЦЯМИ	18
2.1 Поняття медіа дискурсу в контексті сучасної лінгвістики	18
2.2 Диференціація видів і функцій медіа дискурсу.....	21
2.3 Особливості іспаномовного медіа дискурсу.....	24
2.4 Фразеологічні одиниці в медіа дискурсі та їх основні функції	26
РОЗДІЛ 3 СПЕЦИФІКА ФУНКЦІОНУВАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ В ІСПАНОМОВНОМУ МЕДІА ДИСКУРСІ	31
3.1 Проблеми функціонування фразеологічних одиниць в іспаномовному медіа дискурсі.....	31
3.2 Особливості функціонування фразеологічних одиниць в заголовках ...	32
3.3 Функції фразеологічних одиниць в основному тексті статті.....	45
3.4 Специфіка функціонування трансформованих фразеологічних одиниць	60
ВИСНОВКИ	72
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	75

ВСТУП

Одна з проблем сучасної фразеології полягає в аналізі та поясненні причин використання фразеологічних одиниць (далі ФО) в тексті, зокрема в медіа дискурсі, адже сучасний медійний дискурс має беззаперечний вплив на сприйняття світу як окремими індивідуумами, так і суспільством в цілому.

Детальним дослідженням проблематики фразеології як наукової галузі займалися Ш. Баллі, Г. Корпас Пастор, Х. Касарес, Ф. Мена Мартінес серед зарубіжних лінгвістів та В. В. Виноградов, А. Я. Баран, М. М. Шанський – серед вітчизняних та російських. Дослідження медіа дискурсу в контексті сучасної лінгвістики проводилися такими вченими як М. Р. Желтухіна, Т. Г. Добросклонська, А. І. Дубських та ін. Крім того, велика кількість праць була присвячена специфіці функціонування фразеологічних одиниць в медіа дискурсі, зокрема іспаномовному. Серед таких праць варто зазначити праці С. П. Коновець, Д. Ю. Сизонова серед українських та М. І. Гонсалес Агіар серед іспанських.

Незважаючи на значну кількість досліджень, присвячених проблематиці використання фразеологічних одиниць у медіа дискурсі в цілому, недостатньо дослідженим залишається іспаномовний медіа дискурс. Зокрема один із його найважливіших видів – медіа дискурс електронних періодичних видань.

Актуальність теми полягає в необхідності вивчення особливостей функціонування фразеологічних одиниць в іспаномовному медіа дискурсі, а також недостатньою розробкою питання функціонування ФО в іспаномовному медіа дискурсі.

Об'єктом дослідження є фразеологічні одиниці в сучасному іспаномовному медіа дискурсі. **Предмет** дослідження – функціональні характеристики фразеологічних одиниць у сучасному іспаномовному медіа дискурсі.

Метою дослідження є аналіз специфіки функціонування фразеологічних одиниць в сучасному іспаномовному медіа дискурсі.

Основні завдання наукової роботи:

- окреслити основну проблематику фразеології;
- визначити поняття «фразеологічної одиниці»;
- розглянути основні класифікації ФО вітчизняних та іспанських дослідників;
- дослідити явище трансформації ФО;
- розглянути поняття медіа дискурсу у сучасній лінгвістиці;
- виділити і дослідити функції фразеологічних одиниць в іспаномовному медіа дискурсі.

Матеріалом дослідження стали сто іспаномовних фразеологічних одиниць, відібраних із трьох найбільш відомих іспанських електронних періодичних видань “ABC”, “El Mundo” та “El País”, що представляють національну пресу Іспанії.

У роботі використані такі **методи дослідження**: метод суцільної вибірки для відбору фразеологічних одиниць; метод компонентного аналізу, що дозволив нам класифікувати фразеологічні одиниці для подальшого аналізу; метод фразеологічного опису, що передбачає вивчення узуального й оказіонального вживання ФО; контекстологічний метод, що дозволив виявити взаємодію фразеологізмів з іншими елементами тексту.

Наукова новизна полягає у спробі власного дослідження особливостей використання фразеологічних одиниць в сучасному іспаномовному медіа дискурсі на основі актуального матеріалу, відібраного із іспаномовних періодичних видань за останні три роки.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що його результати і зібраний фактичний матеріал можуть бути використані в подальшому з'ясуванні специфіки функціонування фразеологічних одиниць в сучасному іспаномовному медіа дискурсі, а також в лекційних курсах з дискурсології і текстології та лексикології, на заняттях з першої іноземної мови (іспанської) та на заняттях з реферування іспаномовних газетних текстів.

Апробацію результатів здійснено на студентській конференції «The 1st Young Researchers' International Web Conference: Communication In The Expanding Intellectual Space» факультету іноземної філології Запорізького національного університету (Запоріжжя 2019), а також на студентській конференції «Різдвяні читання» факультету іноземної філології Запорізького національного університету (Запоріжжя, 2019). Основний зміст роботи знайшов своє відображення в публікації:

1. Zhuravlova A., Tielkova O. Frazеologismos en el discurso de prensa española: aspecto funcional. *The 1st Young Researchers' International Web Conference: Communication In The Expanding Intellectual Space*. Czestochowa. 2019. P. 78-79.

Структура роботи: дослідження складається зі вступу, трьох розділів, два з яких є теоретичними та один практичним, висновків і списку використаних джерел.

У вступі висвітлюються основні відомості про наукове дослідження, включаючи тему, мету, об'єкт, предмет, актуальність та ін..

Перший розділ присвячений проблематиці фразеології, у тому числі проблемі визначення поняття «фразеологічна одиниця» та класифікації фразеологічних одиниць.

У другому розділі досліджуються теоретичні аспекти медіа дискурсу, його види та функції. Крім того, розглядається зв'язок фразеології з медіа дискурсом, зокрема основні функції фразеологізмів в медіа дискурсі.

У третьому розділі подається власний аналіз особливостей використання фразеологічних одиниць в заголовках та основному тексті статей, а також висвітлено специфіку функціонування трансформованих фразеологізмів.

У висновках представлені узагальнені результати проведеного дослідження.

Загальна кількість сторінок 81, кількість використаних джерел – 60.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

1.1 Основні напрямки фразеологічних досліджень у вітчизняній та зарубіжній лінгвістиці

Поняття «фразеологія» походить від грецької мови і вперше зустрічається в словнику М. Neandera «Phraseologia isocratis grecolatina» (1558). Існує досить велика кількість трактувань даного поняття, і, перш за все, в нашому дослідженні ми розглянемо найбільш важливі для нашої роботи. Наприклад, у короткому тлумачному словнику лінгвістичних термінів дається наступне визначення: «Фразеологія (від гр. phrasis – вираз, зворот і logos – слово, вчення) – 1) сукупність стійких сполучень слів, властивих мові (фразеологічні зрощення, фразеологічні єдності, фразеологічні сполучення), а також прислів'я, приказки, афоризми, крилаті слова тощо; 2) розділ мовознавства, що вивчає фразеологізми [Єрмоленко 2001, с. 194].

В. С. Виноградов трактує фразеологію як розділ лексикології, в якому вивчають сталі поєднання слів, котрі, подібно до простих слів, відтворюються в мовленні і можуть за своїм значенням бути еквівалентами звичайних лексичних одиниць [Виноградов 2003, с. 171].

За визначенням Н. Д. Фоміної та М. О. Бакіної фразеологія – це «розділ мовознавства, що вивчає фразеологізми, тобто семантично цілісні сталі поєднання слів, що відтворюються в мовленні, як і слова, в готовому вигляді» [Фоміна, Бакіна 1985, с. 4]. Схожу дефініцію фразеології дає М. М. Шанський, котрий зазначає, що фразеологія – це «розділ науки про мову, що вивчає фразеологічну систему мови в її сучасному стані та історичному розвитку» [Шанський 1996, с. 5].

У широкому розумінні ми можемо тлумачити фразеологію як субдисципліну лексикології, що вивчає сталі сполучення лексичних одиниць, які складаються з двох чи більше слів, чия гранична межа знаходиться на рівні складного речення. Отже, спираючись на перелічені вище варіанти трактування поняття «фразеологія», ми можемо запропонувати власне розуміння даного терміну, згідно з яким фразеологія – це:

- 1) сукупність, система ФО певної мови;
- 2) наука, що займається вивченням фразеологізмів в цілому;
- 3) наука, що вивчає фразеологічний склад певної мови зокрема.

Варто зазначити, що фразеологія вважається самостійною лінгвістичною дисципліною, відокремленою від синтаксису, лексикології та стилістики, більш того, вона знаходиться в процесі постійного розвитку, збагачується як тільки-но утвореними одиницями, так і новоутвореннями на основі вже наявних фразеологізмів.

За словами іспанського лінгвіста Х. Л. Мендивіль Хіро, до основних проблем сучасної фразеології зазвичай відносять:

- визначення системності фразеологічного складу і в зв'язку з цим вивчення знакової природи фразеологізму;
- опис синонімії, антонімії, полісемії, омонімії та варіантності фразеологізмів;
- встановлення специфіки слів і словесних значень, реалізованих у складі фразеологізмів;
- з'ясування співвідношення фразеологізмів з частинами мови, визначення їх синтаксичних ролей;
- вивчення утворення нових значень слів на базі фразеологічного контексту та ін.[Mendívil Giró 1998, p. 41].

Одні вчені визнають існування особливого фразеологічного рівня мови і спираються на аналіз лише міжфразеологічних системних зв'язків. Інші розглядають фразеологізми у взаємозв'язку з усією лексико-семантичною

системою мови, синтаксисом і словотвором. Фразеологія вивчає також стильову диференціацію фразеологізмів.

За час становлення фразеології як самостійної дисципліни загострились розбіжності щодо об'єкта вивчення фразеології та, крім того, можливості чи неможливості віднести її до самостійних дисциплін. Тим не менш, фразеологія знаходиться на етапі активного розвитку. Серед російських та вітчизняних науковців дослідженнями ФО займаються В. Г. Костомаров, Л. П. Жукова, Ю. Ф. Прадід та інші. Не менш важливе місце в дослідженні різних аспектів фразеології займають праці також зарубіжних науковців, зокрема іспанських, таких як Х. Касарес, Г. Корпас Пастор, Х. Мартінес Марін, М. Гарсія-Пахе Санчес.

Іншим важливим кроком на шляху вивчення фразеології як окремої галузі лінгвістики є виокремлення завдань, що вона має на меті. По-перше, це вивчення фразеології в її синхронічному і діахронічному аспектах. По-друге, встановлення зв'язку між фразеологією та схожими дисциплінами. Також, важливим завданням фразеології є аналіз фразеологічних одиниць та дослідження їх функціонування, що виступає предметом нашого наукового дослідження. Окрім того, існує ряд інших завдань, поставлених перед науковцями, що проводять дослідження на базі фразеології, наприклад, аналіз властивостей і характеру значення фразеологічних одиниць та ін.

Отже, ми розглянули проблематику сучасної фразеології, що розробляється в працях дослідників даної наукової галузі. Оскільки об'єктом нашого дослідження є фразеологічні одиниці в іспанському медійному дискурсі, перейдемо до розгляду поняття «фразеологічна одиниця» у сучасній лінгвістиці.

1.2 Поняття «фразеологічна одиниця» у межах сучасних лінгвістичних досліджень

Загальноприйняте визначення поняття «фразеологізм» важко сформулювати, оскільки існує велика кількість трактувань, запропонованих різними лінгвістами. Засновник фразеології Ш. Баллі був одним з перших науковців, хто звернув увагу на особливі мовні одиниці – фразеологізми. Він називав фразеологізмами стійкі словосполучення з різним ступенем спаяності компонентів. Крім того, основною ознакою ФО є єдність її значення, що проявляється в можливості ототожнити ФО одному слову. Цей критерій був обов'язковим для вченого, щоб назвати вислів фразеологізмом [Балли 2001, с. 87]. Відомий російський лінгвіст М. М. Шанський, чий внесок в розділ фразеології є беззаперечним, розглядає ФО як відтворену одиницю мови з двох або більше ударних компонентів слівного характеру, цілісну за своїм значенням і стійку в своєму складі і структурі [Шанский 1996, с. 6].

У тлумачному словнику ми можемо знайти наступне визначення: «Фразеологічна одиниця – лексично неподільне, стійке в своєму складі, цілісне за значенням сполучення слів, що відтворюється в мові. Як правило ФО має форму словосполучення. Форму закінченого речення мають такі різновиди ФО, як прислів'я, приповідки, приказки» [Єрмоленко 2001, с. 194].

Дослідник Я. А. Баран визначає фразеологізм як віртуальний знак мови, оформлений у вигляді словосполучення або речення, з повним або частковим переосмисленням компонентів, призначенням якого є вираження номінативно-експресивної функції [Баран 2008, с. 77]. У той же час, Н. В. Ляпунова базує своє розуміння ФО на таких рисах, що їй притаманні, а саме: «1) наявність в складі двох і більше слів; 2) висока частотність спільної появи складових елементів; 3) їх інституціоналізація і конвенціоналізація, що витікає з повторюваного відтворення; 4) усталеність; 5) ідеоматизованість та потенційна варіативність» [Ляпунова 2009, с. 100-114].

Як справедливо зазначає Л. Ф. Устенко, існують розбіжності у тлумаченні фразеологізму як мовного явища. Це можна відстежити, проаналізувавши визначення, подані лінгвістами в наукових працях різних часів. Звертаючись до вітчизняних авторів, слід зазначити, що вони сприймали фразеологізм як стійку, постійну за своїм компонентним складом, відтворювану одиницю мови, що має єдине цілісне значення. Однак це визначення навряд можна вважати доцільним, оскільки фраземи не є перманентними за складом, а можуть видозмінюватися, як цього хоче автор, що ми часто бачимо у мові сучасної періодики. До того ж деякі фразеологізми є полісемічними, що повністю спростовує думку про «єдине» значення [Устенко 2011, с. 41].

Одна з сучасних дослідниць проблематики фразеології Бєлікова І. Ф. пропонує наступне визначення фразеологізму: «ФО – свєрхслівна (більш ніж з одного слова), відтворювана (повторювана) в готовому вигляді одиниця мови, що володіє постійним і незалежним від контексту значенням і використовується для побудування мовленнєвих висловлювань [Бєлікова 2013, с. 1-2].

Іспанські лінгвісти також присвячували свої праці проблемі трактування ФО. Наприклад, Р. Гурільйо визначає ФО як сталу комбінацію слів, що представляє певний ступінь стійкості та ідіоматичності [Ruiz Gurillo 1997, p. 14]. Пізніше, в своїй науковій статті, присвяченій теоретичним аспектам іспанської фразеології, інша іспанська дослідниця І. Пенадес Мартінес називає ФО словосполученням, яке показує високий ступінь фіксації як у формі, так і в значенні [Penadés Martínez 2012, p. 11]. Варто також згадати Х. Х. Лопеса Леона, що пропонує своє трактування поняття ФО, згідно якого, ФО – це поєднання слів, що характеризується формальною та смисловою стійкістю. Словосполучення може називатися ФО, якщо воно відповідає двом вимогам: стійкість та ідіоматичність. Крім того, лінгвіст виділяє такі критерії як варіабельність та частота використання [López León 2013, p. 10].

Враховуючи вищезазначені трактування даного поняття, ми можемо сформулювати власне розуміння терміну «фразеологічна одиниця». Отже, одиниця фразеологічної системи – це відносно стійке лексико-граматичне сполучення двох і більше лексичних одиниць. Крім того, фразеологізм – це особлива мовна одиниця, що за будовою виражається сполученням слів або реченням, характеризується роздільною оформленістю елементів, цілісністю значення і здатністю до трансформації.

Фразеологізм має певні особливості, серед яких, передусім, варто виділити наступні:

- лексичне значення виражається сполученням кількох слів, значення фразеологізму єдине;

- відбувається постійне відтворення одного й того самого компонентного складу;

- ФО характеризуються стійкістю граматичних категорій;

- слова у складі фразеологізмів мають часто переносне значення;

- вживання ФО обумовлено контекстом;

- експресивність виступає одним з головних призначень фразеологізмів – увиразнити мову, надати їй емоційності.

Отже, ми розглянули поняття ФО в контексті сучасної лінгвістики. Наступним кроком нашого дослідження стане розгляд найбільш відомих класифікацій ФО.

1.3 Проблеми класифікації фразеологічних одиниць у вітчизняній та зарубіжній лінгвістиці

Одним з найбільш полемічних питань сучасної фразеології вважається проблема класифікації ФО. Оскільки серед лінгвістів існують розбіжності

щодо визначення терміну «фразеологічна одиниця», їх погляди різняться і щодо класифікації ФО.

Звертаючись до витоків лінгвістичних досліджень, присвячених саме цій проблемі, в першу чергу варто приділити увагу семантичній класифікації фразеологізмів, що була вперше розроблена швейцарським лінгвістом Ш. Баллі. У своїй роботі науковець виділяє чотири типи словосполучень:

- 1) вільні словосполучення;
- 2) звичні сполучення (з відносно вільним зв'язком компонентів);
- 3) фразеологічні ряди (групи слів, у яких два розташованих поряд поняття зливаються майже в одне);
- 4) фразеологічні єдності (сполучення, в яких слова втратили своє значення й виражають єдине нерозкладне поняття).

Також, Ш. Баллі вперше виділив зовнішні та внутрішні ознаки фразеологізмів, тобто їх структурні та семантичні властивості [Балли 2001, с. 87].

У вітчизняному мовознавстві заслуговує на увагу інша відома класифікація фразеологічних одиниць з точки зору їхньої семантики, запропонована академіком В. В. Виноградовим. Вона базується на ступені видозміни значення слова в різних синтаксичних і стилістичних умовах фразоутворення. Маючи єдине значення в цілому, фразеологічні одиниці не є однаковими з погляду з'єднаності компонентів і співвіднесеності семантики всього вислову зі значенням його окремих складників-компонентів. Спираючись на перелічені риси, В. В. Виноградов виділяє три групи фразеологічних одиниць: фразеологічні зрощення, фразеологічні єдності та фразеологічні сполучення [Виноградов 1977, с. 293].

Під фразеологічними зрощеннями науковець розуміє фразеологічні одиниці, що є неподільними, нерозкладними, немотивованими. В той же час, фразеологічні єдності – семантично неподільні фразеологічні одиниці, цілісне значення яких відносно мотивоване значенням складових частин. У них значення цілого пов'язане з розумінням внутрішнього образного

стрижня фрази, можливого значення слів [Виноградов 1977, с. 152]. Фразеологічні сполучення – сполучення, створені за допомогою реалізації зв'язаних значень слів. У них значення слів виокремлюється чіткіше, різкіше, вони аналітичні [Виноградов 1977, с. 159]. Стосовно прислів'їв та приказок, слід зазначити, що В. В. Виноградов їх взагалі не виділяє в окрему групу фразеологізмів.

Підхід до класифікації фразеологічних одиниць, запропонований В. В. Виноградовим, довгий час займав вагоме місце в дослідженні фразеології і застосовувався досить часто без будь-яких змін до вивчення сталих сполучень не лише російської мови, на базі якої створювалася класифікація, а й інших мов. Крім того, трохи згодом відомий лінгвіст М. М. Шанський, спираючись на класифікацію В. В. Виноградова, виділяє четвертий тип ФО – «фразеологічні вирази», що, за визначенням вченого, представляють собою стійкі в своєму складі і вживанні фразеологічні звороти, які можуть не тільки семантично членуватися, але і складаються цілком із слів з вільними значеннями. До них відносяться прислів'я, приказки, крилаті слова і вирази [Шанський 1996, с. 62-65].

Розробкою класифікації ФО окрім зазначених вчених займалась В. М. Теля , що виділила такі типи ФО:

- ідіоми;
- фразеологічні сполучення;
- паремії, що включають прислів'я та приказки;
- мовні штампи;
- кліше;
- крилаті вислови [Теля 1996, с. 78-80].

Також, варто згадати таких вітчизняних та російських лінгвістів як А. Я. Баран, Н. Д. Фоміна, М. О. Бакіна та багатьох інших, що займалися проблемою класифікації ФО.

Серед сучасних вітчизняних лінгвістів також були спроби розробити власну класифікацію фразеологізмів. Наприклад, Н. В. Ляпунова основними

критеріями диференціації ФО для дослідників називає: «структуру одиниці та її функціонування як члена речення чи повного речення; фіксація одиниці в нормі, системі чи мовленні; функціонування одиниці як фрагменту висловлювання чи повного висловлювання; повну чи часткову комбінаторну обмеженість; ступінь семантичної мотивації, тощо» [Ляпунова 2009, с. 100-102].

Звертаючись до досліджень іспанських лінгвістів, варто приділити увагу дослідженням відомого лінгвіста Х. Касареса, який розроблює власну класифікацію ФО, базуючись на граматичних критеріях. Таким чином, Х. Касарес виділяє три основних типи ФО: вислови (*locuciones*), приказкові фрази (*frases proverbiales*) і прислів'я (*refranes*) [Casares 1992, p. 170].

На даному етапі розвитку фразеології як самостійної науки, лінгвістами розроблена велика кількість класифікацій ФО, що слугує доказом того, що досить складно побудувати класифікацію фразеологічної системи, спираючись лише на один критерій. Через це іспанський лінгвіст Г. Корпас Пастор запропонувала об'єднати критерії висловлювання та фіксації. За класифікацією Г. Корпас Пастор іспанська фразеологічна система поділяється на три шари: колокації – перший шар, другий – ідіоми, третій – фразеологічні вирази: паремії та формули-шаблони. Кожний із шарів, в свою чергу, підрозділяється на різноманітні види фразеологічних одиниць за допомогою певних критеріїв [Corpas Pastor 1996, p. 54-55].

Ми розглянули найбільш відомі класифікації ФО як вітчизняних, так і зарубіжних лінгвістів. Іншу важливу проблему, окрім визначення терміну «фразеологічна одиниця» та класифікації ФО, ми вбачаємо у розгляді і поясненні явища трансформації ФО, оскільки видозміна фразеологізмів становить великий інтерес для нашого дослідження.

1.4 Трансформація фразеологічних та її різновиди

Трансформація ФО неодноразово ставала предметом уваги науковців. Одним із перших лінгвістів, хто досліджував трансформацію ФО як закономірне та системне мовне явище, був О. В. Кунін. За його твердженням, у випадку okazіонального вживання ФО можлива заміна складових частин, уклінювання слів і перемінних сполучень, часто ускладнене лексичними змінами, додавання перемінних компонентів, синтаксична деформація [Кунін 1971, с. 10].

Серед вітчизняних лінгвістів Я. А. Баран, Ю. А. Найда, І. С. Гнатюк, Л. Ф. Щербачук, С. Б. Пташник, В. Д. Ужченко, В. І. Супрун займалися дослідженням даного явища. В їх роботах можна помітити різні дефініції на позначення зміни семантичної структури у фразеології: трансформація; фразеологічна, текстова модифікація; okazіональна зміна; авторська видозміна; модифікаційна зміна; okazіональне перетворення; модифікація тощо. Таким чином, можна сказати, що проблема є досить актуальною, неоднорідною та недостатньо дослідженою.

Традиційно прийнято розрізняти два типи трансформацій ФО: структурно-семантичний та семантичний. Структурно-семантичний базується на okazіональній зміні форми та складу ФО. Згідно з Л. Ф. Щербачук, може зазнавати змін кількість та порядок розташування елементів, а також, можуть відбуватися незначні або суттєві смислові зміни, за яких асоціативний зв'язок з традиційною формою й семантикою фразеологізмів залишається непорушним [Щербачук 2000, с. 83]. Отже, структурно-семантична трансформація передбачає можливість зміни порядку компонентів ФО або навіть зміни її змісту, при цьому ФО, що зазнала такої трансформації, все одно можна буде впізнати.

Семантичні перетворення, як зазначає У. С. Карабін, сприяють тому, що фразеологічне значення розкривається ширше, його ж особливі відтінки

підкреслюються. До семантичного типу трансформацій фразеологізмів належать: власне семантичні трансформації та подвійна актуалізація ФО [Карабін, Сулим 2013, с. 64]. Іншими словами, семантична трансформація допомагає розширити значення ФО.

Дослідники виокремлюють також такі різновиди структурно-семантичних змін ФО у художніх текстах: субституцію, експансію, фразеологічний еліпсис, фразеологічну алюзію (фразеологічний натяк), фразеологічну контамінацію, а також комбіновані типи структурно-семантичних трансформацій фразеологічних одиниць [Карабін, Сулим 2013, с. 64]. Субституція має на увазі заміну компонентів стійкого сполучення словами вільного вжитку. Авторська заміна відрізняється від нормативної тим, що вибір слова-замінника зумовлює насамперед контекст [Карабін, Сулим 2013, с.64-65]. Експансією називають розширення структури базової ФО шляхом інтегрування лексичної одиниці чи лексичних одиниць у структуру фразеологізму. Такий прийом конкретизації значення ФО полягає в появі нової лексеми з уточнюючим значенням. Наслідком експансії є створення додаткових відтінків фразеологічного значення і розширення базової ФО [Карабін, Сулим 2013, с.64-65]. Ще одним різновидом трансформації ФО є еліпсис, тобто опущення одного або кількох компонентів фразеологічної сполуки, за винятком стрижневого елемента, що не позначається на її семантиці [Карабін, Сулим 2013, с.65].

Особливостям використання еліптичних ФО дослідники приділяли увагу ще наприкінці XIX століття. Так, за словами І. С. Гнатюк, у результаті скорочення стійкі словосполучення набувають більшої виразності в стилістичному відношенні і стають більш зручними з точки зору використання в мовленні [Гнатюк 1982, с. 19]. Крім того, ФО, що зазнали скорочення швидше сприймаються читачем, а також можуть бути засобом, що допомагає автору створити власний неповторний стиль.

Слід зазначити, що іспанські дослідники в галузі фразеології також розглядали проблему трансформації ФО. Г. Корпас Пастор та Ф. Мена

Мартінес висвітлюють у своєму дослідженні проблему «фразеологічної варіабельності», що, на їх думку, є, загальним терміном, який позначає будь-яку зміну лексичного, семантичного, морфосинтаксичного чи навіть прагматичного характеру, якої зазнає ФО [Corpas Pastor, Mena Martínez 2003, p. 184]. Основний критерій класифікації типів варіабельності ФО лінгвісти вбачають в інтенції того, хто вживає ФО. Таким чином, вони виділяють дві великі групи: усталені варіанти та модифікації. Коли трансформація ФО є мотивованою і свідомою дією адресанта, мова йде про модифікацію. Якщо, навпаки, трансформація ФО є не інноваційною і мотивованою, а просто вибрана з існуючих варіантів однієї ФО, ми стикаємося з інституціолізованими варіантами [Corpas Pastor, Mena Martínez 2003, p. 184-185].

В іншій праці, присвяченій трансформації ФО, дослідниця Ф. Мена Мартінес виділяє окрім варіантів та модифікацій ще й третій тип трансформацій – незначні відхилення від узуальної форми [Mena Martínez 2003]. Отже, всього лінгвіст виділяє три типи трансформацій ФО, вважаючи трансформацією навіть невелику зміни у формі ФО, такі як зміна порядку слів або заміна дієслова синонімічним.

Таким чином, ми розглянули основні проблеми сучасної фразеології, а саме: поняття «фразеологічна одиниця», основні класифікації фразеологічного складу мови, а також трансформацію ФО та її різновиди. Оскільки об'єктом нашої роботи є фразеологічні одиниці в сучасному іспанському медіа дискурсі, у наступному розділі ми перейдемо до визначення поняття «медіа дискурс».

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ МЕДІА ДИСКУРСУ ТА ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ФРАЗЕОЛОГІЧНИМИ ОДИНИЦЯМИ

2.1 Поняття медіа дискурсу в контексті сучасної лінгвістики

Оскільки темою нашого наукового дослідження є особливості використання фразеологічних одиниць у сучасному іспаномовному медіа дискурсі, ми вважаємо необхідним окреслити основні положення теорії дискурсу в цілому та медіа дискурсу зокрема. Термін «дискурс» походить від латинського слова «discursus», що буквально перекладається як «біг у різних напрямках». Згодом термін набув багатьох інших значень.

Окрім того, у різних мовах слово «дискурс» також має різні значення. Наприклад, у перекладі з англійської «discourse» означає «мова, міркування, розмова, бесіда», у французькій мові слово «discours» – це «діалогічна мова, публічний виступ», у середньовічній латині він мав значення «пояснення, довід, аргумент у суперечці, логічне міркування», а прикметник дискурсивний у цей же час набуває стійкого значення «розумовий, логічний, опосередкований», на відміну від чуттєвого, споглядального, безпосереднього. У словнику німецької мови Якоба і Вільгельма Грімм (1860 р.) це слово має двоє значень: «1) діалог, бесіда; 2) мова, лекція» [Попов 2005, с. 2].

У Словнику термінів лінгвістики тексту Т. М. Ніколаєвої ми знаходимо визначення дискурсу як багатозначного терміну лінгвістики тексту, який використовують автори у наступних значеннях:

- зв'язний текст;
- усно-розмовна форма тексту;
- діалог;

- група висловлювань, пов'язаних між собою за змістом;
- мовлення – усне чи письмове [Ніколаєва 1978, с. 467-468].

Оскільки ми досліджуємо специфіку використання фразеологічних одиниць в медіа дискурсі, нас цікавить в першу чергу трактування поняття «медіа дискурс» зокрема. Саме тому наступним кроком стане аналіз трактувань цього терміну у сучасній лінгвістиці.

Проблематика медіа дискурсу посідає одне з провідних місць в сучасному мовознавстві. Про це свідчить те, що через глобалізацію процесів поширення масової інформації та виникнення аудіовізуальних та електронних ЗМІ вагомим джерелом творення літературної мови в ХХІ столітті стала журналістика, що завжди була оперативним носієм суспільної думки.

І. О. Гаврилюк зауважує, що дослідження засобів масової комунікації розпочалося ще на початку ХХ ст. і має свою історію та традицію. Розробляється і удосконалюється методика вивчення цього аспекту реалізації мови, котрий включає функціонально складні мовленнєві об'єкти. Створено цілий ряд цінних досліджень, що присвячені проблемам газетно-публіцистичного стилю, мові кіно, засобам передачі прихованої інформації у рекламному дискурсі тощо. Серед зарубіжних науковців, що досліджували проблематику ЗМІ необхідно згадати Г. Інніса, М. Маклуена, Р. Дебре, Н. Чомскі, Дж. Калкіна [Гаврилюк 2016, с. 110].

Вагомий внесок у дослідження медіа дискурсу вітчизняними науковцями зробила М. Р. Желтухіна. На думку лінгвіста, засоби масової комунікації виступають активним елементом ідейно-політичної та соціально-економічної системи. В сучасному світі все частіше мас-медіа використовуються державою та окремими особистостями для переконання населення з наміром досягнення певної мети політичного, соціального, економічного, релігійного, культурного плану [Желтухіна 2007, с. 193].

У процесі становлення інформаційного суспільства питомий вплив на мас-медіа дослідження руху інформації, тобто дискурсу, в ньому привертає

ще більше уваги спеціалістів. При цьому найвпливовішими тенденціями у розвитку суспільства залишаються глобалізація, інтеграція та демократизація. У сучасному контексті розвитку науки медіа здебільшого пов'язують із засобами масової інформації (ЗМІ), тобто розглядають як основу формування медіа дискурсу, який залежно від використаних каналів розшаровується на дискурси преси, радіо, телебачення, інтернету [Желтухина 2007, с. 27].

Зазначимо, що одна з найвідоміших сучасних вітчизняних дослідниць медіа дискурсу М. Р. Желтухіна надає найбільш широке і точне визначення медіа дискурсу, визначаючи його як зв'язний, вербальний чи невербальний, усний чи письмовий текст разом із прагматичними, соціокультурними, психологічними та іншими факторами, що виражені засобами масової комунікації; вилучений з контексту, який представляє собою дію, приймає участь у соціокультурній взаємодії та виражає механізм свідомості комунікантів. Крім того, медіа дискурс носить опосередкований характер, тобто, між адресантом та адресатом є дистанція – просторова та/або часова [Желтухіна 2003, с. 132].

З іншого боку, Т. Г. Добросклонська надає нове трактування терміну, називаючи медіа дискурсом функціонально зумовлений тип дискурсу, сукупність процесів і продуктів мовленнєвої діяльності у сфері масової комунікації у всьому їх різноманітті та складності їх взаємодії [Добросклонская 2014, с. 182]. В той же час, Н. І. Лютянська додає, що медіа дискурсом вважають реальність, створену засобами масової комунікації, що опосередковують продукування, зберігання і поширення суспільно важливої інформації [Лютянська 2014, с. 15].

Зарубіжні лінгвісти також пропонують своє трактування медіа дискурсу. Наприклад, Ч. Валентині, С. Роменті та Д. Кракеберг називають медіа дискурсом групу повідомлень, які створюються офіційними новинними онлайн-ресурсами, певними організаціями або окремими людьми. Крім того, медіа дискурс представляє собою нерозривну сукупність людських думок,

що поширюються ЗМІ, причому, на їх думку, кожна людина не лише «споживає» інформацію, але й створює її і ділиться нею з іншими [Valentini, Romenti, Kruckeberg 2016, p. 4061-4062].

Таким чином, ми розглянули поняття «медіа дискурс» в контексті сучасної лінгвістики, його розуміння вітчизняними та зарубіжними лінгвістами. Перейдемо до диференціації функцій та видів медіа дискурсу.

2.2 Диференціація видів і функцій медіа дискурсу

Досліджуючи специфіку функціонування ФО в медіа дискурсі, важливо приділити увагу також функціям медіа дискурсу зокрема. Але для початку необхідно визначити види медіа дискурсу, оскільки вони не завжди актуалізують однакові функції, тобто від різновиду медіа дискурсу залежать і функції, які він реалізує. На думку М. І. Пташника, класифікація видів медіа дискурсу відбувається відповідно до комунікативної функції, яку медіа дискурс виконує, а також за каналами реалізації. Згідно з функціонуванням, розрізняють такі види медіа дискурсу, як публіцистичний, рекламний та PR-дискурс. Щодо публіцистичного дискурсу, то він визначається як різновид інформаційно-орієнтаційного інституційного дискурсу, який реалізується за допомогою засобів масової комунікації та передбачає свідому і явно виражену актуалізуючу позицію автора [Пташник 2010, с. 4].

Як стверджує Т. Г. Добросклонська, з точки зору функціонального підходу критеріями виділення типів дискурсу є суспільно-значущі сфери комунікації та мовленнєвої практики, такі як наука, освіта, політика, медицина, засоби масової комунікації. У цьому випадку медіа дискурс можна розглядати як сукупність текстів, що функціонують у сфері масової комунікації [Добросклонская 2014, с. 182].

Окрім представленої М. І. Пташником класифікації видів медіа дискурсу за критерієм комунікативної спрямованості, існує й інша типологія різновидів медіа дискурсу. Л. Б. Темнікова, обираючи в якості критерію до створення класифікації канал реалізації, виділяє три типи медіа дискурсу: теледискурс, радіодискурс та комп'ютерний дискурс [Темнікова 2016, с. 8]. Іншими словами, такі типи медіа дискурсу вирізняються тим, що для їх реалізації є необхідним певний канал аудіовізуального характеру. Крім того, дослідниця не виділяє друковану пресу в окремий тип медіа дискурсу.

У нашому дослідженні ми спираємося на обидві класифікації, оскільки матеріал був відібраний з іспанських електронних періодичних видань, медіа дискурс, на базі якого ми проводимо дослідження є комп'ютерним за каналом зв'язку та публіцистичним – за комунікативною функцією. Однак, перед тим, як розглянути функції публіцистичного медіа дискурсу, окреслимо функції медіа дискурсу в цілому.

Спираючись на дослідження А. І. Дубських, можна стверджувати, що медіа дискурсу притаманні наступні функції:

- 1) інформативна;
- 2) регулятивна (поєднує в собі ідеологічну функцію, функції соціального контролю та маніпуляції свідомістю громадськості);
- 3) освітня;
- 4) розважальна;
- 5) фатична (встановлення контакту між видавцем та аудиторією);
- 6) рекламна [Дубських 2014, с. 22–23].

Окрім того, А. І. Дубських зазначає, що важко стверджувати перевагу однієї функції над іншою. З одного боку, основним концептом медіа дискурсу є поняття «інформація». Саме воно значною мірою фігурує у різних контекстах – «право людини на отримання об'єктивної інформації», «задоволення інформаційних потреб», «інформаційне суспільство» та ін. З іншого боку, сьогодні керування інформацією стає культурним, ідеологічним та маркетинговим проектом, а медіа дискурс допомагає реалізації руху

соціальної думки та формуванню концептуальної картини світу індивіда [Дубських 2014, с. 25-26].

Наступним нашим кроком стане розгляд функцій публіцистичного медіа дискурсу. Для початку, варто зазначити, що, на думку В. А. Камневої, для публіцистичного дискурсу притаманна наявність двох комунікантів – автора та реципієнта. Публіцистичний дискурс передає інформацію разом з її оцінкою автором статті. У першу чергу тексти публіцистичного дискурсу дозволяють охопити значну кількість адресатів. Інформація, отримана по каналах публіцистичного дискурсу, сприяє формуванню у суспільній свідомості політичної, мовної, наукової картини світу [Каменева 2009, с. 30]. Більшість з цих особливостей публіцистичного різновиду медіа дискурсу зумовлює його функції.

Серед основних функцій публіцистичного дискурсу, М. Р. Желтухіна виділяє наступні:

- пізнавальну, що передбачає розширення світобачення реципієнта;
- інформативну, тобто передача інформації від адресанта адресату;
- регулятивну, під якою розуміють організацію та регулювання процесів, вплив на аудиторію, контроль над суспільною думкою. Крім того, регулятивна функція виступає головним інструментом соціалізації, соціокультурного керування за допомогою мови [Желтухіна 2007, с. 191].

Регулятивну функцію варто розглянути більш детально, оскільки вона включає декілька підвидів. Один із різновидів регулятивної функції – функція впливу, іншими словами пряма та непряма пропаганда й агітація. Головним завданням цієї функції є визначення громадянського та політичного вибору, пропозиції набору стандартів стилю життя, що зумовлюють мотивацію. Сюди входить не лише формування думки, а й заклик до дії, виховання звичок [Желтухіна 2007, с. 192].

Серед підвидів функції впливу, як зазначає М. Р. Желтухіна, є також функція оцінки. Публіцистичний дискурс виносить на розгляд громадськості певне коло питань, закликаючи до усвідомлення їх важливості для

задоволення соціальної потреби інтересів, формує первинне відношення (позитивне або негативне) до фактів, пропонує різні види оцінок. Оцінка в такому випадку виступає засобом аргументації. Лексика оцінки формує суспільні стереотипи та ідеологеми [Желтухина 2007, с. 193–194].

Варто зазначити, що в сфері електронних ресурсів існує унікальне явище, пов'язане з функціонуванням медіа дискурсу. Так званий «клікбейт» (з англійської «натискати» і «наживка») – це явище, притаманне веб-контенту, метою якого є привернути увагу читача та змусити його перейти за посиланням за допомогою провокаційного заголовку [Frampton 2015]. За словами дослідників, існують різні стратегії клікбейтів, що включають побудування заголовків новин та онлайн-статей таким чином, щоб вони були сенсаційними, «заманювали» читача та змушували його перейти за посиланням. Часто зміст заголовків є перебільшеним у порівнянні з інформацією, викладеною в статті [Bryant, Lopez, Mills 2017, p. 23].

Отже, ми проаналізували проблематику класифікації різновидів та функцій медіа дискурсу, що розробляються в працях науковців даної наукової галузі. Перейдемо до розгляду особливостей саме іспаномовного медіа дискурсу.

2.3 Особливості іспаномовного медіа дискурсу

Нагадаємо, що в своїй роботі ми досліджуємо особливості використання ФО в іспанському медіа дискурсі. З цієї причини ми вважаємо необхідним окреслити риси саме іспаномовного медіа дискурсу. Для початку звернемося до праць іспанських лінгвістів. А. Гомес Фонт, досліджуючи особливості іспанської преси, зазначає, що в мові іспанської преси використовуються різні жаргони відповідно до тематики інформації, таким чином, редактори спортивних новин або редактори культурних, економічних та інших новин

використовують велику кількість термінів і фразеологічних зворотів. Крім того, основними характеристиками мови преси є надмірне використання іноземних слів, створення непотрібних неологізмів, тенденція до використання перифрази замість дієслів, опущення артиклів, використання прийменникових зворотів з “en base a” і “a nivel de” та збіднення лексики, спричиненого тенденцією до використання слів-паразитів [Gómez Font 1992].

На думку відомого вітчизняного іспаніста В. С. Виноградова, іспанці, в силу їх гіперемоційності, досить часто вживають експресивну лексику з як меліоративною, так і пейоративною тональністю. Крім того, в останні десятиліття різко зросло (серед усіх соціальних верств населення) використання в розмовній мові (в першу чергу серед молоді) інвективних лексичних одиниць, а також численних формул образи, маркованих вульгарним експресивним забарвленням [Виноградов 2003, с. 94]. Варто зазначити, що мова преси чуйно реагує на зміни, що трапляються в суспільстві, відображаючи їх за допомогою лексичних засобів.

С. П. Коновець, що досліджувала особливості актуалізації фразеологізмів в сучасній іспанській пресі, також зазначає, що для сучасних іспанських газет властивий широкий спектр фразеологічних засобів, різноманітність їх типів і варіантів, що виявляють їх специфіку, універсальний характер, орієнтацію на масову аудиторію з урахуванням інтересів різних соціальних і фахових груп читачів (розмаїття проблемно-тематичних напрямків й аспектів) [Коновець 2002, с. 4].

У той же час, Н. М. Фірсова стверджує, що в Іспанії в останні роки відбувається помітний розвиток засобів масової інформації поряд з поступовим забуттям художньої літератури; абсолютизація функції впливу на шкоду іншим функціям мови; небувале зростання рекламних текстів. Усні ЗМІ стали основним каналом залучення до інформації [Фірсова 2007, с. 86].

Можна сміливо сказати, що на сьогодні не лише в Іспанії, але й майже у всьому світі періодика діджиталізувалася, переходячи з друкованих видань до веб-сайтів. Серед найбільш відомих національних періодичних інтернет-

видань варто виділити “El País”, “El Mundo” та “ABC”, які послуговують основним джерелом фактичного матеріалу для нашого дослідження.

Отже, в даному підрозділі ми звернулись до праць російських та іспанських лінгвістів для визначення особливостей іспанського медіа дискурсу, що здебільшого зумовлені менталітетом іспанців. Наступним кроком стане розгляд місця ФО в медіа дискурсі, а також функції, які вони виконують.

2.4 Фразеологічні одиниці в медіа дискурсі та їх основні функції

Оскільки темою нашої роботи є особливості використання фразеологічних одиниць в сучасному іспаномовному медіа дискурсі, ми розглянули основні положення теорії фразеології та медіа дискурсу. Наступним етапом нашої роботи є дослідження зв'язку між фразеологією та медіа дискурсом, а саме використання фразеологізмів в текстах сучасної преси та функції, що виконують ФО в них. На думку Н. Скиби, в останні роки використання в сучасних текстах преси фразеологічних одиниць помітно зросло через демократизацію мови. Фразеологічний склад мови досить чутливо реагує на події та реалії сьогодення, відповідно, постійно поповнюється, оперативно віддзеркалюючи оновлене сприйняття світу, нові оцінки сучасного політичного, культурного, побутового життя суспільства [Скиба 2004, с. 133].

Функціонально-стилістичні особливості використання фразеологічних одиниць у публіцистиці неодноразово ставали предметом уваги лінгвістів, серед них варто згадати М. А. Жовтобрюха, І. К. Білодіда, А. І. Мамалигу, О. Д. Пономарів, О. А. Сербенську, В. Г. Костомарова, Г. Я. Солганика та ін.

На думку В. Г. Костомарова, основними причинами якісних змін фразеологічних одиниць у медіа дискурсі виступають екстралінгвальні та

інтралінгвальні чинники, які тісно між собою пов'язані. До складу екстралінгвальних чинників, що виступають домінантними, входять зростання суспільної свідомості, інтенсивний розвиток науки, техніки, туризму, культури тощо, прагнення мовців до стилістично гнучкішого висловлення своїх думок і почуттів. Як зазначає лінгвіст, переоцінка цінностей, спричинена змінами соціально-економічного життя, відобразилася у мовному смаку мас [Костомаров 1994, с. 8].

Розглянемо деякі з причин, що зумовлюють використання ФО в текстах медіа дискурсу. М. Пилинський зазначає, що ФО допомагають авторові виявити свої почуття, ставлення до фактів, подій, викликаючи відповідні емоції в читачів, а також сприяють наочності у вираженні думок і почуттів, які автор намагається донести до аудиторії у формі образних уявлень [Пилинський 1977, с. 86]. На думку У. Малярчук, виражальні особливості фразеологізмів спираються на високий ступінь узагальненості значення, на експресивно-емоційну наповненість, наявність стилістичного забарвлення та образність [Малярчук 2013, с. 196]. І. Ф. Белікова, в свою чергу, вважає, що фразеологічні одиниці є оптимальним засобом впливу на читачів, послуговуючись якими, адресант кодує певну інформацію не лише з метою донесення її до читача, а й з метою актуалізації його уваги [Белікова 2013, с. 34]. Іншими словами, використання ФО в медіа дискурсі значною мірою зумовлена необхідністю привернути увагу аудиторії, донести до неї певне повідомлення та зчинити вплив.

Крім перелічених функцій, варто також підкреслити експресивну виразність ФО, що, за словами Т. Коваль, у медіа дискурсі викликає емоційний відгук читачів – пробуджує уяву, спонукає адресатів до виявлення свого ставлення до зображуваних подій, робить текст цікавішим, доступнішим, більш мальовничим, сповненим почуттів [Коваль 2014, с. 127]. Схожу думку виражає О. Бикова, зазначаючи, що прислів'я, приказки, афоризми та крилаті вислови в структурі сучасного пресового репортажу підвищують експресивність повідомлення, надають висловлюванню виразності і тим

самим привертають до себе увагу читачів, сприяють скороченню кількості зайвих пояснень [Бикова 2016, с. 234]. Таким чином, головними причинами використання ФО у текстах сучасного медіа дискурсу ми можемо назвати необхідність адресанта донести певну інформацію до адресата, привертаючи його увагу та впливаючи на його думку, викликаючи в нього емоційний відгук. Крім того, ФО надають тексту більшої експресивності, роблять його яскравішим та іноді зрозумілішим.

Окрім звичного використання ФО в текстах преси, автори також часто удаються до трансформації ФО, що також виконує ряд функцій. Як зазначає І. Лисичкіна, трансформація фразеологізмів допомагає створити новий, оригінальний фразеологізм, який приверне увагу читача своєю емоційністю. Більш того, піддаючи фразеологічні одиниці різним перетворенням, автор намагається створити ефект незвичності, нестандартності, надати тексту гостроти й новизни [Лисичкіна 2004, с. 75]. Існує декілька різновидів трансформації ФО, які ми вже розглянули раніше, і кожен з них виконує певну функцію в тексті.

Експлікація, тобто додавання до фразеологізму нових компонентів, її поширення, досить часто використовується авторами статей. За словами Пономарів О., з її допомогою відбувається уточнення ФО, актуалізується її внутрішня форма, а також підсилюється експресія тексту медіа дискурсу [Пономарів, Різун, Шевченко 2001, с. 87]. Іншим різновидом трансформації ФО є скорочення, використання яких, на думку І. Горбенко, зумовлене прагненням до економії мовних засобів і лаконізації мовлення, до усунення надлишкових з точки зору конкретного факту комунікації компонентів [Горбенко 2011, с. 105].

Отже, автори медіа текстів трансформують загальновідомі фразеологізми з метою підсилення експресії та емоційності своїх матеріалів, крім того, трансформація ФО надає авторові змогу донести свої ідеї до читачів, підсилюючи їх експресивність додатковими лексичними одиницями,

або, навпаки, зробити повідомлення більш лаконічним, прибираючи з ФО компоненти.

За нашими спостереженнями, фразеологізми в мові ЗМІ як фрагменти мовної картини світу певного соціуму можуть виконувати різні стилістичні функції. Наприклад, А. Зулуага розрізняє базові та факультативні функції ФО. Перший тип функцій характеризує, на думку дослідника, всі ФО і визначається їх структурними особливостями. Таким чином, він розрізняє:

- 1) фразеологічну функцію (полягає у максимальному спрощенні як формулювання повідомлення автором, так і сприйняття читачем);
- 2) функцію конотації (надають мові більшу ступінь достовірності);
- 3) іконічну функцію (полягає у поданні змісту через конкретне зображення візуального характеру, яке виникає в уяві реципієнта);
- 4) грайливо-поетичну функцію (алітерації, рими чи повтори, що підкреслюють жартівливі нотки тексту).

До базових функцій також належать ті, що не залежать від структури ФО – семантико-стилістичні функції (наприклад, коментар, пояснення, опис, аргументація, заклик, повчання, характеристика персонажів, оцінка, гумор, сатира тощо) [Zuluaga 1997, p. 631-638].

Факультативні функції ФО визначаються, в першу чергу, змінами, яким піддаються різні частини цих одиниць. За словами А. Зулуаги, зміни структури фразеологічної одиниці мають функцію «деавтоматизації» мови, активізації та посилення «експресивного потенціалу висловлювання» [Zuluaga 1997, p. 638].

Інша іспанська дослідниця М. І. Гонсалес Агіар наводить власну класифікацію функцій ФО в медіа дискурсі, деякі з них дублюють наведені в попередній класифікації функції. На її думку, основними функціями ФО текстах преси є:

- а) фразеологічна функція (ФО полегшує передачу повідомлення);
- б) іконічна функція (вона міститься в ФО, що можуть виразити своє значення через зображення конкретного візуального образу);

в) конотативна функція;

г) функція посилення: вона посилює зміст повідомлення [González Aguiar 2004, p. 93].

Серед сучасних вітчизняних дослідників спробу створити класифікацію функцій ФО в медіа дискурсі зробив Д. Ю. Сизонов. Найбільш вагомими функціями фразеологізмів в тексті, на думку вченого, виступають:

1) вплив на реципієнта;

2) номінативна функція (часто фразеологізми можуть замінюватися синонімічними словами, що в медіа комунікації особливо актуальне для опису певних процесів, крім того, автори шукають такі мовні форми, які б завуальовували певну реалію та надавали їй додаткової експресії);

3) поєднання «стандарту» та експресії;

4) виховна функція;

5) образна функція (полягає у створенні за допомогою фразеологічних одиниць як фонової лексики медіатексту цілої картини описового явища);

б) смислово-концептуальна функція [Сизонов 2018, с. 75-76].

Таким чином, у цьому розділі ми розглянули поняття фразеології, фразеологічної одиниці, дискурсу та медіа дискурсу. Нами було запропоновано декілька визначень до кожного терміну, а також представлені роботи науковців, присвячені проблематиці функціонування ФО в медіа дискурсі. Крім того, ми визначили основні причини використання фразеологічних одиниць в медіа дискурсі, зокрема іспаномовному, а саме: проста, зрозуміла форма, відтворюваність за готовим зразком, лаконічність, стислість фразеологічних одиниць, емоційно-експресивна виразність, здатність фразеологічних одиниць давати оцінку, виражати ставлення автора до зображуваних подій, здатність фразеологічних засобів до трансформації, переосмислення, що подекуди посилює їх експресивні можливості.

РОЗДІЛ 3

СПЕЦИФІКА ФУНКЦІОНУВАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ В ІСПАНОМОВНОМУ МЕДІА ДИСКУРСІ

3.1 Проблеми функціонування фразеологічних одиниць в іспаномовному медіа дискурсі

На сьогодні існує досить невелика кількість досліджень, присвячена особливостям функціонування ФО в медіа дискурсі. В цілому, функції фразеологізмів в текстах саме іспанської преси не відрізняються суттєво від функцій ФО в дискурсі взагалі.

Варто зазначити, що результати роботи С. П. Коновець, яка зробила вагомий внесок в дослідження даної проблеми, свідчать про високу інформативність, яка притаманна більшості фразеологізмів, що обумовлює їх семантичну компактність і робить їх широко вживаними в періодичній пресі з метою передачі всього комплексу семантико-стилістичних значень. На її думку, цінність інформації, яку передає фразеологізм у процесі комунікації, не зменшується при багаторазовому вживанні, навпаки, її вплив на масову аудиторію відбувається при частому повторюванні, коли завданням є не просто передавати повідомлення, але й вплинути певним чином на свідомість адресата [Коновець 2002, с. 7]. Таким чином, можна було б припустити, що ФО в іспаномовному медіа дискурсі виконує ті ж самі функції, що і в будь-якому тексті медіа в цілому. Серед таких функцій: передача більшого сенсу меншою кількістю слів, вплив на аудиторію. Тим не менш, дана гіпотеза потребує більш ретельного дослідження, чому і присвячена практична частина нашої роботи.

Крім того, як стверджує дослідниця, експресивність та емоційність ФО включені у процес аргументації, переконання (чим вищий рівень

експресивності і емоційності фразеологізму, тим сильніший його вплив на адресата комунікативного акту). Процесу аргументації підпорядковані усі семантико-функціональні характеристики фразеологізмів, вживання яких залежить від більшої чи меншої установки на переконання, від тематики рубрик та жанрів. Варто також зазначити, що трансформація ФО визнається вченою як одна з форм їх функціонування у періодичній пресі. ФО є складовою частиною системи виражальних засобів газетно-публіцистичної мови взагалі, а оказіональна трансформація повинна розглядатися як особливий авторський стилістичний прийом, завдяки чому можна виявляти складні лінгвістичні процеси в іспанській періодиці [Коновець 2002, с. 13].

Практична частина нашого дослідження присвячена визначенню специфіки функціонування ФО в заголовках та основному тексті статей, а також трансформаціям ФО. Методом суцільної вибірки нами були відібрані близько ста ФО, джерелом фактичного матеріалу послуговували іспанські інтернет-видання “ABC”, “El Mundo” та “El País”. Ми аналізували випадки вживання ФО у заголовках та основному тексті статей. Крім того, один з підрозділів практичної частини присвячений аналізуванню особливостей функціонування ФО, що зазнали трансформації. Варто зазначити також, що серед проаналізованих ФО зустрічаються як стійкі словосполучення, так і цілі приказки, прислів'я та навіть афоризми. Для початку, дослідимо функції ФО у заголовках статей іспанських електронних періодичних видань.

3.2 Особливості функціонування фразеологічних одиниць в заголовках

Заголовок – це найбільш специфічна форма висловлювання в тексті не лише тому, що заголовок є першим елементом, який сприймається читачем при прочитанні, а й завдяки своєму графічному представленню і природі свого змісту і мовних особливостей.

У даному підрозділі ми проаналізуємо функції, які ФО виконують в заголовках. Через специфіку заголовку як частину статті, що читач бачить першою, можна виділити одну функцію, притаманну абсолютно всім ФО, що використовуються в заголовках текстів медіа дискурсу, а саме атрактивну. Оскільки ми аналізували інтернет видання, де, на відміну від друкованих газет, читач може побачити лише заголовок, і тільки у тому випадку, якщо той його зацікавив, перейти до тексту самої статті, варто також зазначити, що значення даної функції для сучасного медійного дискурсу навіть збільшується, адже автор докладє більше зусиль, аби саме його статтю відкрив читач. У сфері електронних видань існує таке явище як «клікбейт», що тотожне атрактивній функції, метою клікбейта є зацікавити читача сенсаційним, провокуючим заголовком. Клікбейт простежується в наступних прикладах:

- 1) Заголовок: *Pablo Aguado nos deja con la miel en los labios en Las Ventas*. Підзаголовок: *Sin redondear faena, el sevillano deja una magnífica impresión en una tarde en la que Ginés Marín corta una oreja con toros nobles y flojos de Montalvo* [ABC, 18.05.2019]. У статті автор розповідає про відомого іспанського тореадора Пабло Агуадо, що спочатку зарекомендував себе як талановитий боєць із биками, але в останньому бої програв бику, **«обкрутивши глядачів круг пальця»** своєю неочікуваною поразкою. У заголовку використана ФО **“dejarle a alguien con la miel en los labios”**, тобто обманути чиїсь очікування. Автор спеціально використовує займенник «нас», ніби залучаючи читача до ситуації і ставлячи себе поряд з читачем. Сам заголовок інтригує і привертає увагу читача, хоча зміст статті не є таким сенсаційним, як може очікувати читач;
- 2) Заголовок: *¿Es delito ayudar a inmigrantes sin papeles? Un jurado de Arizona deja la pregunta en el aire*. Підзаголовок: *El juicio contra un activista que daba ayuda humanitaria a migrantes en el desierto de Sonora queda bloqueado. La fiscalía le imputa delitos que suponen 20 años de prisión por acoger a dos centroamericanos en una casa cerca de la frontera* [El País,

13.06.2019]. У статті автор розглядає питання: чи можуть нелегальні мігранти, що проживають в США, отримувати допомогу на рівні з громадянами країни. Згідно до заголовку, юридичні органи штату Аризони **«залишають це питання висіти в повітрі»**. У заголовку вживається ФО **“dejar algo en el aire”**, іншими словами, «залишити без відповіді». Таким чином, ФО У даному випадку інтригує читача, викликаючи в нього бажання дізнатись, про що піде мова в статті, хоча в тексті з'ясовується, що влада Аризони все-таки пропонує рішення, тобто зміст заголовку не зовсім відповідає статті;

3) Заголовок: *David Bisbal y Rosanna Zanetti...¿pareja de hecho?*
 Підзаголовок: *Siempre han manifestado que habían encontrado el uno en el otro a su media naranja. Y parece que...*[ABC, 20.04.2017] Обидві використані автором ФО **“pareja de hecho”** та **“media naranja”** відповідають українському словосполученню **«друга половинка»**. Першу ФО використовують для позначення пари людей, що живуть разом, друга ж ФО позначає людей, що близькі, рідні за духом. Перша ФО, що вживається в заголовку та виділена знаками запитання, привертає увагу читача створеним автором ефектом замовчування, оскільки читач не розуміє із заголовку, чи ствердить автор цю думку, чи навпаки заперечить її;

4) *Nueva York parece, Manchester es: cuando el cine da gato por liebre Películas como 'Star wars' y series como 'Girls' o 'The leftovers' están ambientadas en unas ciudades y rodadas en otras* [El País, 24.08.2017]. У статті мова йде про те, як деякі фільми знімають в одних містах, видаючи їх за інші. Так, наприклад, фільм «Капітан Америка» знімали в англійському містечку Манчестер, що дуже схожий на старий Нью-Йорк. Автор вживає в заголовку ФО **“dar gato por liebre”**, що в українській має еквівалент **«підсунути kota в мішку»**, тобто обдурити. Можна сказати, що автор вдається до явища клікбейту, надаючи заголовку більш

провокативного характеру, хоча насправді в самій статті всього лише перелічені міста, в який знімають фільми, видаючи їх за інші міста;

5) Заголовок: *La dimisión de la líder del SPD deja a Merkel pendiente de un hilo* [ABC, 03.06.2019]. ФО “**pender de un hilo**” відповідає українській ФО «**висіти на волосині**», тобто бути в загрозовому стані. У статті мова йде про відставку лідера Соціал-демократичної партії Андреа Налес, що несе загрозу для коаліції Ангели Меркель. Автор використовує дану ФО для того, щоб показати наскільки важливою, навіть доленосною може стати дана подія для Німеччини. Тим самим автор створює дещо гіперболізоване бачення проблеми;

6) Заголовок: *La avalancha de huelgas en Ryanair pone en la cuerda floja a Michael O'Leary* [ABC, 18.09.2018]. Автор використовує в заголовку ФО “**en la cuerda floja**”, відповідник якої в українській «**із крайності в крайність**». Так часто кажуть про тих, чий емоційний стан не є стабільним. У тексті статті автор зазначає, що численні страйки в авіакомпанії Ryanair, учасники якої вимагають звільнення з посади генерального директора Майкла О'Лірі, тим самим роблячи його стан (у даному випадку, не емоційний) дуже нестабільним. ФО у даному заголовку перебільшує ступінь хиткості стану О'Лірі;

7) Заголовок: *Todos los caminos llevan a Roma (y a la televisión)*. Підзаголовок: *En 2018 se produjeron 184 películas mexicanas ¿De qué van? ¿Quién las hizo y para qué? ¿Quién las vio y quién las va a ver?* [El País, 03.03.2019]. Приказка “**todos los caminos llevan a Roma**” відповідає українській «**всі дороги ведуть до Риму**». Значення ФО є перебільшеним, оскільки звісно, що не всі дороги ведуть до Риму, так і не всі рішення ведуть до одного результату. У тексті статті автор розповідає про мексиканське телебачення, що зараз переживає пік популярності. Використовуючи в заголовку дану ФО, автор дещо перебільшує місце Мексики в світовому кінематографі.

Іншою не менш важливою функцією іспанського медіа дискурсу є вираження автором суб'єктивної оцінки, іншими словами, ФО в медіа дискурсі актуалізують валоративну функцію. Оцінку можна поділити на позитивну та негативну. Позитивна оцінка автора виражається в наступних прикладах:

1) Заголовок: *Andy Ruiz Jr, el boxeador que **ha puesto patas arriba** el peso pesado* [АВС, 05.06.2019]. У заголовку даної статті автор використовує ФО “**ponerse patas arriba**”, що перекладається українською як «**перевернути з ніг на голову**» або «**здійснити переворот**» і використовується в тих випадках, коли описуються різкі зміни. В даному прикладі мова йде про мексиканського боксера Енді Руїса, який «**здійснив переворот**» в категорії важкої ваги своєю нещодавньою перемогою. Даною ФО автор виражає свій захват від талановитого боксера;

2) Заголовок: *Joe Hill, **de tales palos tal astilla***. Підзаголовок: *Definir a Joe Hill – hijo de Stephen King – y a sus historias es complicado. Tanto o más como las tramas que se inventa al hilo de sus «padres» legítimos y de las distopías tan de moda* [АВС, 21.06.2017]. ФО, яку автор використав у даному заголовку, має український еквівалент «**яблучко від яблуньки не відкотиться**». Ця ФО часто використовується в негативному сенсі для підтвердження думки про те, що діти переймають найгірші риси своїх батьків. Тим не менш, у даному випадку ФО несе позитивне забарвлення, підкреслюючи той факт, що син Стівена Кінга має не менший успіх у літературі;

Окрім того, за допомогою ФО автор статті може виражати також негативну оцінку певної людини або явища:

1) Заголовок: ***Cuesta abajo***. Підзаголовок: «*Tras el consejo de Ministros después de Reyes, los castellano y leoneses sabemos algo definitivo(...): que la elocuencia no es **el plato fuerte** del señor Méndez de Vigo*» [АВС, 14.01.2018]. У даній статті автор критикує члена народної партії Мендеса де Віго за його промову на раді міністрів, що «**пішла під укіс**». “**Rodar cuesta abajo**” – ФО, що використовується для позначення ситуації, що стрімко

погіршується. Варто зазначити, що в даному прикладі ФО зазнає трансформації, а саме еліпсису – опускається дієслово. Причиною цього може бути спроба автора надати заголовку більшої динамічності. Більш детально функціонування ФО, що зазнали трансформацій, будуть розглянуті в підрозділі 3.4, оскільки він присвячений специфіці функціонування саме трансформованих ФО. Друга ФО “**el plato fuerte**” перекладається як «основна страва», в переносному значенні «**сильна сторона**», тобто певна якість, риса характеру або навичка, яка позитивно виділяє особу серед інших. У даному прикладі використовується в негативній формі з часткою «не», підкреслюючи вдруге негативне ставлення автора до Мендеса де Віго та зауважуючи, що промови – не його «**сильна сторона**»;

2) Заголовок: *Siete años de vacas flacas*. Підзаголовок: *El periodo de las 'Diades' de movilización soberanista/independentista ha empeorado el bienestar de los catalanes* [El País, 11.09.2018]. У даному прикладі ми бачимо ФО біблійного походження або біблеїзм (джерело – «Старий заповіт»), що перекладається українською як «**сім років злиднів**». Використання біблеїзму в тексті медійного дискурсу може бути зумовлене інтертекстуальністю, тобто відсиланням до загальновідомого джерела – Біблії. В тексті статті мова йде про не найкращу ситуацію в іспанському регіоні Каталонії. За останні сім років (на час публікації статті) в Каталонії значно зменшився рівень туризму, погіршилась якість медичного обстеження, економіка також в кризовому стані. Автор припускає, що це пов’язано з процесом набуття Каталонією незалежності, який триває вже сім років, починаючи з 2012 року. Таким чином, останні роки Каталонії автор називає «злиденними», що можна вважати негативною оцінкою стану автономної області на думку автора;

3) Заголовок: *La casa de Tócame Roque*. Підзаголовок: *En Marea no hay más que una vulgar lucha por el poder* [ABC, 29.04.2018]. “**Ser como la casa de Tócame Roque**” є яскравим прикладом ФО з національно-культурним

компонентом. У мадрридському домі, що послуговував основою для виникнення ФО, проживало багато сімей одночасно, постійно відбувалися свята одночасно з бійками та суперечками. Пізніше ФО “**ser como la casa de Tócame Roque**” почали використовувати для позначення чогось неорганізованого, позбавленого порядку. На українську дану ФО можна перекласти як «**дім догори дригом**». У статті автор називає галісійську політичну партію Ен Мареча «**домом догори дригом**», зазначаючи, що з кожним тижнем ситуація погіршується через боротьбу за владу двох її представників: Кармен Сантос та Луїса Віяреса. Таким чином, ФО слугує для надання автором негативної оцінки ситуації в партії. Крім того, ФО зазнає невеликої трансформації – заради економії лексичних засобів автор опускає дієслово;

4) Заголовок: *Americanos **haciendo el indio***. Підзаголовок: *Prosigue la propaganda contra la huella española en América, donde alguna universidad la ha emprendido contra Colón. Seres minúsculos contra un gigante. Son ganas de **hacer el ganso*** [ABC, 28.01.2019]. У даному прикладі ми бачимо дві ФО “**hacer el indio**” та “**hacer el ganso**” виражають синонімічне значення «**вдавати дурня**». У статті автор висвітлює ситуацію, що сталася в одному американському університеті, де викладач запропонував прибрати фрески з Христофором Колумбом, оскільки вони – через жорстоку колонізацію Америки іспанцями у XV-XVI ст. – можуть ображати корінних американців, що навчаються в університеті. Однак він нічого не каже про інші фрески, на яких зображений засновник університету з індіанцями, це на його думку не може бути образливим. Через це автор зазначає, що цей викладач «**вдає дурня**», що показує його негативну оцінку дій викладача;

5) Заголовок: *Italia, el “**patito feo**” de la UE*. Підзаголовок: *La alarma la ha dado Vincenzo Boccia, el presidente de Confindustria (la patronal italiana), tachando ayer a los líderes populistas de «comportamiento provinciano»* [ABC, 09.02.2019]. Використаний в даному заголовку фразеологізм “**patito feo**” перекладається українською як «**гидке каченя**» та застосовується до тих,

кого не вміють оцінити по-справжньому або до когось не привабливого. Автор створює метафору, називаючи Італію «гидким каченям» Європейського Союзу, а також, надає цією ФО негативного забарвлення статті, підкреслюючи факти економічної кризи в Італії та її дипломатичну кризу з Францією;

6) Заголовок: *Jugar a dos barajas*. Підзаголовок: *La Generalitat propugna un referéndum legal y una ley de ruptura de la legalidad* [El País, 08.01.2017].

У даному заголовку автор використовує ФО “**Jugar a dos barajas**”, що в перекладі українською звучить як «**грати на два фронти**» або «**вести подвійну гру**» і має на увазі «діяти нечесно, займаючи одночасно дві протилежні сторони». У статті мова йде про від’єднання Каталонії від Іспанії, де автор виражає своє негативне ставлення до поведінки представників влади Каталонії, які з одного боку, за їхніми словами, проводять законні референдуми та в цілому діють прозоро та чесно, а з іншого боку шукають способи порушити запропоновані ними ж правила. Таким чином, автор називає їхні дії «**грою на два фронти**», оцінюючи це негативно;

7) Заголовок: *Cortina de humo*. Підзаголовок: *La rebaja de tipos de la Fed no está justificada; la confusión se adueñará de los mercados si es un episodio aislado* [El País, 03.08.2019]. ФО “**cortina de humo**” відповідає українській

ФО «**димова завіса**» та означає щось штучно замасковане. Даною ФО автор виражає власне негативне ставлення до економічної ситуації, що складається в США, за його словами, зниження відсоткової ставки Федеральної резервної системи – це невиправдана спроба приховати більш важливі економічні проблеми країни. Крім того, необхідно зазначити, що за допомогою ФО створюється метафора – дії влади США порівнюються зі штучно створеною димовою хмарою. Таким чином, актуалізується також образна функція;

8) Заголовок: *Tentar la suerte*. Підзаголовок: *Sin ideas ni proyecto, Sánchez se ha convertido en un yonqui electoral que siente por las urnas un hechizo*

magnético [ABC, 19.09.2019]. Стаття, з якої взятий приклад, висвітлює думку автора щодо опортуністської політики лідера Іспанської соціалістичної робітничої партії (далі ІСРП) Педро Санчеса. Автор підкреслює своє негативне відношення до дій Санчеса, зазначаючи, що в того немає ні чіткої політики, ні плану, ні проектів, а все, на що він покладається – вдача. Тому в заголовку до статті автор вживає ФО **“tentar la suerte”** – українською **«випробовувати долю»**, тобто **«наражати себе на небезпеку»**, аби висловити своє негативне враження.

Важливою особливістю суб’єктивної оцінки автора є те, що вона несе в собі вплив на читача, тобто актуалізується ще одна функція – функція впливу.

Негативна оцінка автора не завжди виражається ФО з суто негативним значенням, іноді автор за допомогою ФО надає висловлюванню іронічного, або навіть саркастичного забарвлення:

1) Заголовок: ***Tal para cual***. Підзаголовок: ***Aliarse con el secesionismo es como montarse en un tigre: o vas adonde él quiera o te devora si intentas descabalar*** [ABC, 10.02.2019]. У даному заголовку автор використовує дві ФО: **“tal para cual”**, еквівалентом якої в українській мові можна назвати **«два чоботи пара»** та **“es como montarse en un tigre”**, що перекладається буквально **«це як видряпатися на тигра»**. Перша ФО використовується для характеристики людей, схожих між собою якимись рисами (частіше негативними). Друга ФО – це китайське прислів’я, значення якого полягає в тому, що опинившись в дуже складній ситуації, вихід з неї знайти практично неможливо. У статті автор розповідає про співпрацю лідера ІСРП Педро Санчеса та каталонських сепаратистів. За його словами, хоча вони і **«два чоботи пара»**, все ж співпрацювати із борцями за незалежність Каталонії – **«це як видряпатися на тигра»**, тому що або йому доведеться слідувати їх правилам, або його просто **«скинуть»**. Тож, цими двома ФО автор надає іронічного забарвлення висловлюванню;

2) Заголовок: *La cabra siempre tira al monte* [ABC, 08.07.2018]. Дана приказка, яку використав автор для створення іронічного забарвлення заголовку, має український еквівалент «**горбатого хіба гріб вирівняє**», зазвичай такими словами саркастично констатують чергове підтвердження власного переконання в тому, що недоліки якоїсь людини не можуть змінитися ні за яких обставин. У статті мова йде про неправильну, на думку автора, тактику розвитку Іспанії, обрану владою, яка повторює минулу спробу покращити умови життя суспільства, що врешті-решт привели країну до затяжної кризи. Цього разу відбувається схожа ситуація – високий рівень безробіття в країні, а все, про що думає влада – це підвищення тарифів. Тож, автор іронічно зауважує вже у заголовку, що цього «**горбатого хіба гріб вирівняє**»;

3) Заголовок: *Mucho ruido y pocas nueces*. Підзаголовок: *Seguimos a la espera de que alguien muestre a los deportistas las cuentas del COE* [ABC, 08.04.2017]. Автор використовує ФО «**mucho ruido y pocas nueces**», що в українській мові відповідає ФО «**багато галасу знічев'я**», тобто великі хвилювання з незначного приводу. У статті мова йде про корупцію, що поширюється вже навіть у спортивній сфері, в той час як якість спортивних змагань лише погіршується. У заголовку автор іронізує над ситуацією, що складається в іспанському спорті, показуючи власне негативне ставлення до неї;

4) Заголовок: *Los adolescentes, carne de cañón del narco argentino*. Підзаголовок: *El Gobierno pretende bajar a 14 años la edad penal. En la 1-11-14, la villa más peligrosa de Buenos Aires, donde se lucha metro a metro por salvar a los niños, creen que empeorará las cosas* [El País, 06.03.2017]. Іспанська ФО «**carne de cañón**» в українській мові відповідає ФО «**гарматне м'ясо**». Словосполучення використовується на позначення солдатів, який безжалісна влада відправляє на смерть, знецінюючи їх життя. У даному заголовку автор статті використовує ФО, порівнюючи солдатів, посланих на смерть, з підлітками, що стають жертвами

аргентинської наркоторгівлі. Тим самим автор виражає саркастичне ставлення до влади, що знецінює життя аргентинських тинейджерів, які стали жертвами наркобізнесу;

5) Заголовок: *Isco saca las castañas del fuego de San Mamés*. Підзаголовок: *El malagueño salió en el segundo tiempo, marcó y jugó bien ayudado por la calidad de Asensio* [ABC, 16.09.2018]. У даному заголовку автор вживає ФО “**sacar las castañas del fuego**”, еквівалентний українській ФО «**платити власними боками**». ФО означає «терпіти наслідки чужих помилок». Стаття про те, що футбольна команда Реал Мадрид грала з Атлетік Більбао, уступаючи другим, тоді тренер випустив на поле Іско, що був у резерві, та йому довелося розплачуватися за погану гру своїх колег, намагаючись змінити ситуацію на краще. Можна пропустити, що використання даної ФО реалізує валоративну функцію, а саме вираження автором іронічного ставлення.

Іспанські лінгвісти, наприклад, А. Зулуага, М. І. Гонсалес Агюар, у своїх класифікаціях виділяють іконічну функцію, за допомогою якої зміст подається через конкретне зображення, яке виникає в уяві реципієнта. Тобто можна сказати, що автор використовує ФО для створення метафори, яка викликає певний образ в уяві читача або слухача. Вітчизняний науковець Д. Ю. Сизонов виділяє схожу функцію, називаючи її «образною» та визначаючи як ту, що полягає у створенні за допомогою фразеологічних одиниць певної картини в свідомості читача. Образна функція реалізується найяскравіше в наступних прикладах:

1) Заголовок: *Al Reino Unido se le caen las alas*. Підзаголовок: *La negativa de Trump a un acuerdo aéreo como el que liga a EE UU y la UE, drama para Londres* [El País, 07.03.2018]. У статті мова йде про наслідки виходу Великобританії з ЄС (Брексит), які можуть стати досить тяжкими. Автор зауважує, що по закінченню Брекситу Великобританії може втратити можливість саджати свої літаки на території США. У поданому заголовку автор використовує ФО “**caerse las alas a alguien**”, що в українській мові

відповідає ФО «**опускаються крила**» або більш вживаній «**опускаються руки**», так кажуть про тих, хто зневірюється у власних силах. На цьому прикладі ми бачимо, як автор створює метафору, порівнюючи Великобританію з живим організмом. Крім того, здійснюється подвійна актуалізація ФО – в прямому та переносному значенні – «**опускаються руки**» у Великобританії через зіпсування відносин з Америкою, а також «**опускаються крила**» англійських літаків, бо в США вони вже не зможуть літати;

2) Заголовок: *Twitter le da la vuelta a la tortilla: vuelven a crecer sus usuarios* [ABC, 25.04.2018]. У статті розповідається про соціальну мережу Твіттер, що раптово знов почала набирати популярність. ФО “**dar vuelta a la tortilla**”, використана автором у даному заголовку не має українського еквівалента, тому перекласти українською можна буквально як «**кардинально змінити ситуацію або ставлення до неї**». Крім того, дана ФО містить національно-культурний компонент «тортилья» – іспанська національна страва. Це яскравий приклад метафори, в якій Твіттеру надаються ознаки живої істоти, що «**кардинально змінює ситуацію**», тобто стрімко набирає користувачів;

3) Заголовок: *La aguja de marear encuestas* Підзаголовок: *La tendencia a entender las encuestas como un poder explica el acaloramiento que algunos están poniendo en discutir la manera en la que el CIS está publicando sus datos* [El País, 14.11.2018]. У статті автор зауважує, що як Монтеск’є виділяв три гілки влади: законодавчу, виконавчу та судову, так, за словами автора, Ален Мінк, французький бізнесмен та письменник, виділяє три найбільш впливові сфери: опитування суспільної думки, політична періодика та судді, що мають відношення до політики. Автор наголошує на тому, що опитування та різноманітні соціальні дослідження сильно впливають на думку суспільства, вказуючи людям наче стрілка компасу напрям формування їх думки. У даному прикладі актуалізується образна функція;

4) Заголовок: *Seguridad con pies de plomo*. Підзаголовок: *El sargento Izquierdo está al frente de la Unidad de Seguridad Ciudadana (Usecic) de la Guardia Civil de Toledo, creada este año con trece agentes que forman una piña* [ABC, 02.07.2018]. ФО “**con pies de plomo**”, використана автором у заголовку, перекладається дослівно як «в свинцевих чоботах», еквіваленту в українській мові немає, тому перекласти можна лише приблизно як «**навшпиньки, обережно, виважено, помірковано**». У статті мова йде про те, що в іспанському місті Толедо створена цивільна гвардія, яка слідкує за порядком у провінції: патрулюють вулиці, доглядають за людьми з психічними відхиленнями, навіть запобігають виникненню лісних пожеж. У заголовку автор зауважує, що порядок в місті наводиться «**обережно**»;

5) Заголовок: *El pecado original*. Підзаголовок: *Hay una ofensiva de presión sobre Rivera para que expíe apoyando a Sánchez el pecado de su pacto con la derecha* [ABC, 17.06.2019]. За словами автора статті лідер іспанських правоцентристів з партії Громадяни Альберт Рівера висунув Педро Санчесу, який очолює ІСРП і виконує обов'язки прем'єра, ряд вимог в обмін на відмову від блокування його призначення на пост глави уряду. Крім того, в уряді утворився альянс між консерваторами та лібералами, який автор називає «**первородним гріхом**», оскільки не знає, чого від цього очікувати. Автор вживає ФО-біблеїзм “**el pecado original**”, порівнюючи цей альянс з Адамом і Євою, що скоїли гріх, наслідки якого були жахливими. За допомогою ФО автор створює метафору, яка формує в свідомості реципієнта образ із біблійної легенди, відсилає його до загальновідомого джерела – Біблії.

Отже, в даному підрозділі були проаналізовані приклади використання ФО у заголовках статей іспанських електронних періодичних видань задля виявлення особливостей їх функціонування. Було визначено, що основними функціями, які ФО актуалізують у заголовках, є: функція клікбейт,

валоративна та образна. Окрім того, більшість ФО так чи інакше реалізують функцію впливу, нав'язуючи читачу думку автора.

Варто зазначити, що клікбейт є унікальним явищем, притаманним лише електронним ресурсам, і зустрічається лише в заголовках до статей. Використання клікбейту зумовлено необхідністю привернути увагу читача до статті і змусити його перейти за посиланням до основного тексту. Часто задля цього автор створює сенсаційний або провокаційний заголовок, вдаючись до перебільшення і викривлення інформації. Це призводить до того, що зміст заголовку не відповідає змісту статті.

Другою важливою і найбільш широко представленою в заголовках функцією ФО виступає валоративна, яка підрозділяється на позитивну та негативну оцінку, а також, іронію та сарказм, що наближені до негативної оцінки, але несуть в собі сатиричне забарвлення при вираженні незадоволення автором від певного явища або особи, при цьому сарказм висміює певні вади у більш жорсткій формі. Необхідно зауважити, що негативна оцінка значно превалює над позитивною. Таким чином, можна зробити висновки, що ФО, які несуть в собі негативне забарвлення, є більш затребуваними.

Щодо образної функції, вона слугує засобом створення певного образу в уяві читача за допомогою метафори. Образна функція допомагає автору увиразнити заголовок, зробити його більш яскравим. Перейдемо до аналізу специфіки функціонування ФО в основному тексті статті.

3.3 Функції фразеологічних одиниць в основному тексті статті

У цьому підрозділі увага буде присвячена особливостям функціонування ФО в основному тексті статей іспанських електронних періодичних видань. Як і в заголовках, найбільш широко представленою в тексті є валоративна

функція, що надає автору змогу виразити власне ставлення, позитивне чи негативне, з приводу певного явища або особи. Дану функцію, як і в попередньому підрозділі, ми поділяємо на позитивну та негативну оцінку, а також, іронію. Для початку, проаналізуємо приклади використання ФО для надання автором позитивної оцінки:

1) *Leonor Coello tenía una vista de lince para los negocios y vio que lo de vestir a las muñecas igual que sus dueñas, algo que había comenzado como un simple pasatiempo, podía ser una gran fuente de ingresos: una muñeca nueva y especial, que se vistiera de verdad* [ABC, 05.02.2018]. Автор використовує ФО **“tener una vista de lince”** – «бути далекоглядним». Даним словосполученням можна охарактеризувати людину з гарним відчуттям, інтуїцією у веденні якоїсь справи. У статті автор розповідає історію Леонори Коельйо, яка перетворила своє хобі, а саме пошив одягу для ляльок, на успішний бізнес. ФО у даному випадку вживається автором для підкреслення такої позитивної сторони жінки як далекоглядність;

2) *Republicanos con el colmillo retorcido como Santiago Carrillo no dudaron en apoyarle en su afán por convertir a España en un país democrático después de 40 años de dictadura* [El Mundo, 24.01.2018]. ФО **“el colmillo retorcido”**, еквівалентом в українській мові слугує словосполучення **«з’їсти на цьому собаку»**. У статті мова йде про те, що коли батько іспанського монарха Філіпа VI Хуан Карлос I зійшов на трон, політики-республіканці допомагали йому відновлювати державу після 40-річної диктатури. Саме про республіканців автор каже **«з’їли на цьому собаку»**, підкреслюючи їх компетентність у сфері керування країною та характеризуючи їх з позитивної сторони;

3) *Más que una curiosidad friqui por sus historias capitaneadas por el comisario Montalbano y toda la retahíla de tópicos que suele recubrir el mundo noir y sus manidas lecturas, me movía el interés por preguntarle a un intelectual sin pelos en la lengua por esa Italia en la que entonces reinaba Berlusconi* [ABC, 21.07.2019]. Авторка вживає в даному реченні ФО **“sin pelos en la**

lengua”, що має в українській мові еквівалент «**добре підвішений язик**». Часто цей вираз використовується на позначення такої риси як «красномовність». Авторка розповідає, як брала інтерв'ю у письменника, що згодом помер. Вона підкреслює його талановитість та одну з його характерних рис – балакучість, при цьому зазначаючи, що їй приємно було слухати історії письменника з «**добре підвішеним язиком**»;

4) *En la estación de ferrocarril de Torrijos, dentro del casco urbano, los agentes montan el control antiterrorista en un abrir y cerrar de ojos* [ABC, 02.07.2018]. У статті мова йде про створений у Толедо патруль, який стежить за порядком у місті, у тому числі запобігає терористичним актам та торгівлі наркотиками. Автор характеризує роботу патруля на залізничній станції як миттєву, тобто швидку та якісну, вживаючи ФО «**en un abrir y cerrar de ojos**», що українською перекладається як «**МИТТЄВО**». У даному прикладі ми бачимо вираження позитивної оцінки автором щодо патруля у Толедо.

Як можна побачити, автори статей досить часто вживають ФО задля вираження позитивної оцінки більш виразним способом. Перейдемо до аналізу ФО, що несуть в собі негативну оцінку:

1) *Apple está dando vueltas a la noria de lo que él dejó, con cambios cosméticos y unos precios cada vez más desmedidos (los chinos ya han plagiado los logros del viejo Jobs en móviles mucho más baratos)* [ABC, 05.01.2019]. За словами автора, з того часу як у 2011 році помер Стів Джобс, засновник корпорації «Apple», її справи значно погіршились, навіть з новим генеральним директором ціна на акції компанії знизилась. Причиною цього на думку автора є те, що після смерті Джобса компанія більше не випускає оригінальних продуктів, а лише змінює дизайн вже існуючих, тим самим «**товче воду в ступі**», тобто робить одне й те ж. ФО автор виражає негативну оцінку компанії;

2) *Aunque disimule, el presidente llegó al Congreso con el rabo entre las piernas, después de sufrir una soberana derrota en manos de la mayoría*

demócrata, a la que quería doblegar para que le aprobara el presupuesto de 5.000 millones de dólares destinados a construir el muro de separación con México [El País, 07.02.2019]. За словами автора, після того як Трамп потерпів поразку перед демократичною більшістю конгресу в голосуванні за виділення бюджету на будівництво стіни між США та Мексикою, він прийшов на нову зустріч конгресу «**підібгавши хвоста**». У даному прикладі автор використовує ФО для негативної характеристики президента США, порівнюючи його з ображеною, твариною, адже він не зміг показати гідну поведінку після поразки;

3) *Al mismo tiempo que se certificaba en cifras la actual pujanza de la economía gallega y del resto de España, herencia de las acciones y omisiones del ejecutivo de Mariano Rajoy, el gobierno de Sánchez empezó a “mostrar la patita” y desempolvar las rancias recetas de los que nos condujeron a la crisis* [ABC, 08.07.2018]. У даному реченні автор вживає вираз “**mostrar la patita**” для підкреслення недоліків актуальної влади Іспанії. Значення ФО полягає в показі своїх найгірших сторін, недоліків. У статті автор критикує шлях розвитку країни, що обрали представники іспанської влади, адже саме такий шлях вже раніше приводив їх до масштабної кризи. І замість того, щоб зробити висновки і рухатись далі, політики показують «**свої найгірші сторони**»;

4) *En los caldeados manantiales de As Burgas, por ejemplo, el partido tampoco está para echar cohetes, en parte debido a la abdicación del portavoz capitalino, penúltima secuela baltaricida del recuelo baltarista* [ABC, 25.02.2019]. ФО “**no está para echar cohetes**” українською дослівно перекладається як «не варте салюту». Коли іспанці кажуть дану фразу, вони хочуть підкреслити, що подія, про яку йде мова, феєрверків не варта. Іншими словами, можна сказати, що вона «**не варта уваги**». У тексті статті автор висловлює своє негативне ставлення до однієї з найвпливовіших партій Іспанії, ІСРП, називаючи її «**не вартою уваги**»;

- 5) *El Barcelona volvía a ser reconocible y el Madrid temblaba como un flan* [ABC, 03.03.2019]. ФО “**temblaba como un flan**” українською перекладається як «**тремтіти наче осика**», іншими словами «бути переляканим, тремтіти від страху». Стаття взята з розділу «Спорт», мова в ній йде про футбольний матч, який відбувався між командами Барселони та Мадриду. Автор зазначає, що, знаючи про переваги команди Барселони, команда Мадриду «**тремтіла наче осика**», налякана вірогідною поразкою;
- 6) *La frase no ha salido de los labios de ningún líder de la oposición y no iba dirigida al presidente del Gobierno, que lleva haciendo trueques a troche y moche desde hace meses en el mercado negro de las enmiendas presupuestarias con el único objetivo de poder agotar la legislatura* [ABC, 26.05.2018]. Автор висловлює думку про те, що прем'єр-міністр Іспанії Маріано Рахой (на момент публікації статті) зацікавлений лише у владі, а свої обов'язки виконує «**як попало**». ФО виражає негативну оцінку автора щодо Рахоя;
- 7) *Es verdad que no hay que tomarle demasiado en serio, pues el bisoño señor Casado (más conocido como míster máster), con su reiterada **incontinencia verbal**, ha demostrado desconocer lo esencial de la comunicación política, cayendo en la más estéril redundancia* [El País, 19.02.2019]. У статті автор критикує політику голови Народної Партії (далі НП) Пабло Касадо та його ненадійність як депутата. За словами автора, його слова не варто навіть сприймати всерйоз, оскільки його «**словесне нетримання**» неодноразово його підводило. В даному реченні вживається ФО “**incontinencia verbal**”, що, на думку автора, негативно характеризує Касадо;
- 8) *Una joven que un día decidió vivir **de la sopa boba**, del apellido y el éxito de su madre, para pasearse por las televisiones contando todo tipo de simplezas que le sirven para alimentar su ego e incrementar su cuenta corriente* [El Mundo, 07.11.2018]. У тексті статті авторка висловлює свою негативну оцінку Чабеліти, дочки знаменитої іспанської співачки Ізабель Пантохи. Використовуючи ФО “**de la sopa boba**”, що можна перекласти як “**за чужий рахунок**”, авторка підкреслює, що Чабеліта веде паразитарний

образ життя, використовуючи славу знаменитої матері для привернення до себе уваги та заробітку грошей;

9) *Si a todos esto acontecieren diarios le sumamos la animadversión que parece que le tienen a Chabelita su tito Agustín y doña Ana, la madre de la cantante, quienes por cierto nunca han abierto la boca, el culebrón está servido en bandeja de plata* [El Mundo, 07.11.2018]. “**Servir en bandeja de plata**” української звучить як «подавати на блюдечку з блакитною облямівкою», тобто отримувати щось без зусиль, легко. У даному прикладі авторка виражає негативне ставлення не лише до дочки співачки Ізабель Пантохи, а й до інших її родичів, що не докладали ніяких зусиль, отримуючи все «на блюдечку з блакитною облямівкою»;

10) *Pero lo que no puedo entender es que haya gente que dé coces contra el aguijón solo por despecho* [El País, 06.01.2019]. У статті на політичну тему автор вживає ФО “**dar coces contra el aguijón**”, що в українській відповідає ФО «плювати проти вітру». Даний вираз означає «ускладнювати своє становище, діючи проти себе ж». У тексті автор не критикує певного представника влади, скоріше владу в цілому. Він наполягає на тому, що існує багато речей в політиці, яких він не розуміє, але найскладніше для нього зрозуміти, чому раз за разом народ «плює проти вітру», тобто створює певні умови, які в майбутньому вилізуть йому боком, тим самим автор негативно оцінює вчинки народу.

Очевидно, що негативна оцінка виражена десятьма прикладами, що показує превалювання негативної оцінки над позитивною. Це може бути зумовлено тим, що автори статей частіше виражають саме негативне ставлення, і в цьому їм допомагають ФО. Крім суто негативної оцінки, варто приділити увагу також прикладам вживання ФО задля створення іронічного забарвлення:

1) *En fin, el cuento de nunca acabar* [El Mundo, 07.11.2018]. Авторка вживає ФО “**el cuento de nunca acabar**”, еквівалент в українській мові якої «казка про білого бичка», тим самим роблячи власну негативну оцінку

більш яскравою та іронічною. Авторка зазначає, що раз за разом дочка співачки Ізабель Пантохи створює з нічого новий скандал, і іноді вже сама не здатна це контролювати. Тож, вона впевнена, що історія зі скандалами Чабеліти є нескінченною історією, або, іншими словами, «**казкою про білого бичка**»;

2) *La Dolorosa del Estatuto puede estar hasta que las ranas críen pelo metiendo miedo con los ultramontanos* [El Mundo, 26.12.2018]. У статті автор виражає негативне ставлення до голови уряду Андалусії Сусани Діас. Автор іронічно зазначає, що скоріше «**рак на горі свисне**», ніж президент Андалусії змінить «болючий статус» політики в автономній спільноті;

3) *En lugar de reservar sus insultos para las ocasiones oportunas en que podía hacer daño, no duda en quemarlos repitiéndolos una y otra vez, con lo que su presunta fuerza se le va por la boca: **perro ladrador poco mordedor*** [El País, 19.02.2019]. У даному прикладі ми бачимо іронічний висновок автора щодо промов лідера НП Пабло Касадо, що представляє собою приказку «**не всі собаки кусають, що лають**». На думку автора, він забагато говорить лише тоді, коли це не може ніяк нашкодити його супротивникам;

4) *Todo era color de rosa para la líder de la oposición hasta que en julio pasado se reveló que una organización criminal (los cuellos blancos) con lazos en todos los poderes dirigida por el prófugo juez supremo, César Hinostroza, contó en una de sus conversaciones grabadas legalmente que mantenía reuniones con la «señora K» de la «fuerza número 1 en el Congreso»* [ABC, 18.10.2018]. Мова йде про політичну ув'язнену у Перу Кейко Фуджиморі, для якої «**все було райдужно**» допоки секретними службами не було здійснено запис розмови кримінального авторитету, в якій фігурувало ім'я Кейко. Автор іронічно зауважує, що після цієї розмови для лідеру опозиції Кейко Фуджиморі райдуга замінилася чорним кольором;

5) *El príncipe azul existe, pero ojo se puede convertir en un sapo* [ABC, 27.01.2018]. Даний приклад взятий зі статті, присвяченій іспанській акторці, моделі та дикторці телебачення Сільвії Фоміная. З 2015 року

акторка веде процес розлучення зі своїм чоловіком Пабло Гонсалесом, який довгий час погано до неї ставився. Жінка зазначає, що він почав ще більше пиячити, а також підіймав на неї руку. З цього приводу Сільвія зауважує, що може «**принц на білому коні**» й існує, але варто бути обережною, оскільки він може перетворитися на жабу. В цьому прикладі ми бачимо, що хоча сама ФО несе в собі позитивну конотацію, її введення в дане речення створює іронічне забарвлення;

6) *Las sirenas se mueven como pez en el agua, pero solo en las de la piscina* [ABC, 25.07.2019]. У статті мова йде про талановиту іспанську плавчиню Ону Карбонель, що за свої спортивні здобутки була запрошена на зустріч з королем Іспанії Філіппом. Однак дівчина скоїла грубу помилку під час привітання, поцілувавши короля в щоку. З приводу цієї ситуації автор зазначає, що плавчині почувають себе «**наче риба у воді**», але лише у воді басейну. Таким чином, ФО “**como pez en el agua**” в даному випадку вживається автором задля вираження іронічного ставлення до помилки Они Карбонель;

7) *Luego aparecieron los atrevidos, que ya venían en vuelos chárter, como sardinas en lata pero sin traerse las latas* [ABC, 16.08.2018]. Тема статті, з якої взятий даний приклад, – голландські туристи в Іспанії. Щороку до Іспанії приїжджають мільйони голландських туристів. Автор шуткує, зазначаючи, що раніше голландці, не знаючи чого очікувати від такого відпочинку, брали із собою навіть консерви в банках, тепер же вони летять переповненими літаками, «**наче сардини в банці**», але хоча б вже не возять ці банки із собою. Використовуючи ФО “**como sardinas en lata**”, автор створює гру слів, за допомогою якої висловлювання набуває іронічного відтінку;

8) *Jugar a la ruleta rusa entraña el peligro de que a veces el revólver se dispara* [ABC, 19.09.2019]. У статті мова йде про політиків, що, на думку автора, останнім часом всі рішення приймають навмання і не завжди можуть передбачити реакцію громади на прийняті закони. Тому автор

зазначає, що представники влади «**грають в російську рулетку**», і іноді пістолет все-таки вистрілює, тобто іноді їх рішення викликають розчарування і злість зі сторони народу. В даному прикладі ми бачимо ФО “**jugar a la ruleta rusa**”, іншими словами «наражати себе на небезпеку», якою автор надає іронічного забарвлення висловлюванню, підкреслюючи те, що політики не завжди думають перед тим, як вирішити щось важливе для країни;

9) *¿Cómo «eliminar de la faz de la tierra» a los terroristas del Daesh sin la colaboración, la inteligencia y la cooperación militar de los aliados de la OTAN, presentados como un lastre del que es menester desprenderse?* [ABC, 24.01.2017] Стаття, з якої взятий даний приклад, присвячена політиці Трампа за 2016-2017 роки. Протягом всієї статті автор критикує дії чинного президента США. В даному прикладі автор перекривляє президента, ніби ставлячи від його лица єдині важливі для нього запитання: як вигнати мігрантів з США, як «стерти з лица Землі» усіх терористів і т. д. Автор вживає ФО “**eliminar de la faz de la tierra**”, що має на увазі «знищити щось або когось без сліду». Сама ФО несе в собі дещо гіперболізоване значення, а її використання автор створює іронічне забарвлення;

10) *Hay tantos puntos oscuros alrededor del atentado que sorprende la actitud del PSOE de no hacer todo lo posible para esclarecerlos. ¿Frivolidad, dice Robles? A otro perro con ese hueso* [ABC, 27.01.2018]. Стаття на політичну тему висвітлює стосунки між двома найвпливовішими партіями Іспанії – НП та ІСПП, а також їх лідерів – Маріано Рахоя (вже у відставці) та Педро Санчеса. Автор підкреслює, що діяльність соціальної робітничої партії є досить сумнівною. Членкиня даної партії наполягає на тому, що всі помилки в функціонуванні партії, усі їх промахи – просто фривольності, вони несерйозні, незначні. У відповідь на це автор іронізує: “**a otro perro con ese hueso**” – ФО, що має в українській еквівалент «старого горобця на полові не обдуриш», тобто ця жінка може спробувати обдурити кого-

завгодно, але не автора і не його читачів, оскільки вони вже досить досвідчені, щоб не довіряти усім виправданням, які вигадують політики на свій захист;

11) *Atracción turística de primer orden, el Crucero Medioambiental de la Estación Biológica Internacional se hace a bordo de un cómodo catamarán con techo transparente y capacidad para 120 personas que se adentra en el tramo más espectacular de lo que algunos deseoso de **buscarle tres pies al gato** han llamado «Gran Cañón Europeo»* [ABC, 18.03.2019]. У статті описується відносно новий вид круїзу – екологічний круїз. Автор зазначає, що такий круїз став популярним туристичним атракціоном, а маршрут, яким слідує човен, деякі «охочі до ускладнень» вже прозвали «Європейським Великим каньйоном». У даному реченні автор вживає ФО “**buscarle tres pies al gato**”, що найбільш вдало можна перекласти українською як «бути охочим до ускладнень». Вживаючи ФО, автор іронізує над особами, що люблять ускладнювати, в даному випадку, вигадуючи складні назви туристичним місцям.

Наступною функцією, яку хотілося б зазначити, є дидактична функція, тобто виховна або повчальна. Найбільш яскраво вона виражається автором за допомогою вживання ним приказок та прислів'їв, оскільки саме цей пласт фразеології представляє собою досвід народу, нажитий віками, тобто приказки та прислів'я можуть сприйматися як поради. І, звісно, як і більшість ФО, що вживаються в медіа дискурсі, вони мають впливати на читача, іншими словами, вони також виконують функцію впливу:

1) *El programa de gobierno es el poder, que pese a todo, une a un tridente mal avenido, que ha degenerado en una tribanda y que ha hecho bueno aquello de “ten cerca a tus amigos, pero ten aún más cerca a tus enemigos”* [El Mundo, 20.01.2017]. У статті автор узагальнено описує напружені відносини політиків, зокрема іспанських, наводячи приклади навіть бійок депутатів. Він же формулює важливий принцип побудови стосунків для представників влади, а саме згадує приказку «тримай друзів близько, а

ворогів ще ближче». Можна сказати, що автор радить і своїм читачам дотримуватись такого принципу, адже звичайні людські стосунки не надто відрізняються від політичних;

2) *Ahora bien, como le gustaba recordar en sus narraciones deportivas a Gaspar Rosety, “hasta el rabo todo es toro”.* *Tener razón no siempre conduce a la victoria. Y menos en una organización política que vive en el dislate continuo* [ABC, 29.04.2018]. Вживана ФО **“hasta el rabo todo es toro”**, що несе в собі національно-культурний компонент. У світі кориди так кажуть про матадора, який переоцінює виснаженість бика і через це не очікує нового нападу. В українській відповідає ФО **«не варто ділити шкуру невбитого ведмедя»**. Іншими словами, не варто вважати якусь справу завершеною передчасно. В даній статті на політичну тему автор згадує приказку, додаючи, що мати рацію для політика ще не означає перемогти;

3) *O sea, resumiendo: para evitar conflictos intestinos (o tal vez intestinales), lo mejor es proceder a la liquidación por cierre del tinglado en aquellos municipios motivo de jaqueca. Muerto el perro, se acabó la rabia* [ABC, 25.02.2019]. Приказка **“muerto el perro, se acabó la rabia”**, що має український еквівалент **«мертвий пес не вкусить»**, означає, що якщо прибрати фактор, що провокує певну проблему, то й сама проблема зникне. В тексті статті автор негативно відгукується про НП, називаючи її тим самим фактором, що спричиняє проблеми у владі зокрема та у всій країні, а також повчає читача, ніби радячи не підтримувати партію;

4) *Las palabras vuelan, lo escrito queda* [ABC, 12.04.2019]. Стаття присвячена аналізу правильного укладання конституцій. Автор приводить приклади держав, в яких доводилось створювати парламент, аби монарх не зловживав владою (Англія), або створювати представницьку демократію, щоб не зловживав владою парламент (США). З конституцією схожа справа, зазначає автор, її необхідно укладати з урахуванням усіх особливостей держави, оскільки **«що написано пером не вивезеш і волом»** і змінити її потім буде складно. Автор вживає приказку **“Las**

palabras vuelan, lo escrito queda” для наповнення свого висловлювання дидактичним змістом;

5) *Como el mal de muchos es consuelo de tontos, de poco nos sirve constatar que nuestra clase política ha fallado la última prueba, unos por hacer las cuentas del Gran Capitán, otros por hacer las de la lechera* [ABC, 16.10.2019].

У тексті розкривається проблема іспанських політиків, їх неправильних рішень, що відбиваються негативно на житті країни. За його словами, **«чужі помилки не роблять нас розумнішими»**, а помилок уряд в останній час робить забагато, як каталонські сепаратисти, що впевнені у створенні ідеальної Каталонської Республіки. Таким чином, автор вживає ФО **“el mal de muchos es consuelo de tontos”**, що не тільки не має еквіваленту в українській, але й повністю протилежна за значенням приказці, що існує в українській мові **«розумний вчиться на своїх помилках, а мудрий на чужих»**. Іншими словами, у слов'янському менталітеті вважається правильним робити висновки з чужих помилок, щоб не скоїти їх самим, коли в іспанському вважають, що чужі помилки нічому нас не вчать. Тим не менш, використана ФО має дидактичне спрямування, оскільки автор закликає все ж робити висновки з поведінки політиків і змінювати своє ставлення до них;

6) *En todas partes cuecen habas y asan a la parrilla al discrepante que asoma la cresta* [ABC, 25.02.2019]. У статті автор висвітлює проблеми основних політичних партій Іспанії, зокрема ІСРП та НП. В даному прикладі вживається ФО **“en todas partes cuecen habas”**, що має на увазі «в кожного є свої неприємності». Еквівалентом в українській можна назвати ФО **«не святі горшки ліплять»**. Використовуючи дану ФО, автор зауважує, ніби повчаючи читача, що мало того, що в кожній партії є певні недоліки, ще й кожному іспанському місті, в якому є представники цієї партії, також є проблеми, зокрема політики, які роблять більше, ніж їм дозволено повноваженнями;

7) *Nada une más que un enemigo común* y es un dato científico, medido en todas las encuestas, que Rivera ha entrado a saco en el vivero de votos de los dos partidos [ABC, 27.01.2018]. У тексті статті автор розповідає про неочікувану співпрацю Маріано Рахоя та лідера ІСРП Педро Санчеса. Автор зазначає, що ще в 2015 році ці два політики терпіти один одного не могли, але за його словами «**ніщо так не зближує як спільний ворог**», яким в цьому випадку виступає партія «Громадяни». У даному прикладі вживається ФО “**nada une más que un enemigo común**”, що має на увазі те, що поява спільного ворога може змусити співпрацювати навіть заклятих ворогів. Можна припустити, що автор актуалізує дидактичну функцію за допомогою даної приказки.

Як вже неодноразово було зазначено, більшість ФО актуалізують функцію впливу, яка при цьому є завуальованою і не завжди помітною. Однак, іноді можна зустріти в тексті статей відкритий заклик, в якому функція впливу проявляється дуже яскраво. І, звичайно, вживання ФО робить заклик ще більш переконливим, як в наступному прикладі:

*Hay que **agarrar al toro por los cuernos**; quiero decir, aceptar lo que somos y cómo somos: una nación plural, como tantas, pero con más rasgos comunes e intereses complementarios que diferencias, aunque nos empeñamos en acentuar éstas y olvidar aquéllos* [ABC, 07.10.2018]. В даному прикладі найбільш яскраво виражена функція впливу, адже автор не просто радить, він закликає іспанський народ «**брати бика за роги**», маючи на увазі те, що іспанці повинні навчитись приймати себе такими, якими вони є, а також, стати більш самосвідомими.

У попередньому підрозділі, присвяченому особливостям функціонування ФО у заголовках статей, були представлені приклади актуалізації функції клікбейту, що включає гіперболізацію. В основному тексті статей клікбейт реалізувати неможливо, тим не менш, в ньому іноді також актуалізується функція гіперболізації, тому в даному підрозділі ми

виділяємо її як окрему функцію. Гіперболізація проявляється в декількох прикладах:

1) *En la serie de presiones que ha recibido Theresa May a lo largo de sus tres años de Gobierno, la dimisión de la ministra británica encargada de las relaciones con el Parlamento, Andrea Leadsom, con quien además tenía una gran afinidad personal, ha sido **la gota que ha colmado el vaso*** [El Mundo», 24.05.2019]. У статті мова йде про три роки перебування Терези Мей на посаді прем'єр-міністра Великобританії. За цей час відбулись зміни в плані Брекситу, два терористичних акти, скандал з Вайндраш та відставка Андреа Лідсом через зневіру в можливість довести до кінця Брексіт. Саме це автор називає «**останньою краплею**», що зумовило відставку Терези Мей;

2) *Pincho de tortilla y caña a que en el templo del poder, ya ruinoso, **no quedará piedra sobre piedra** cuando la hecatombe sobrevenga* [ABC, 26.05.2018]. У даній статті 2018 року автор висловлює своє негативне ставлення до НП. В висновку до викладеного матеріалу автор зазначає, що Іспанія наразі знаходиться на порозі мабуть найбільшої за свою історію кризи, що вірогідно в країні станеться «землетрус», який після себе «**каменю на камені не залишить**». Можна припустити, що ФО вживана в тексті задля створення більшого напруження у читача під час прочитання, тобто в даному випадку актуалізується функція гіперболізації.

Досить часто в основному тексті статей автор вживає ФО для створення певного образу в уяві читача, що надає більш стилістичного забарвлення повідомленню. Тим самим актуалізується образна функція. Її можна виокремити в наступних прикладах:

1) *Aún así, reconoce que ahora está más tranquila «porque antes **veía las orejas al lobo** y "ahora he conocido al lobo en persona" y es menos terrible porque, cuando es real, es menos temible que cuando es imaginario* [ABC, 08.05.2019]. Стаття, з якої взятий приклад, присвячена історії відомої іспанської журналістки Вівіани Фернандес-Піко. Її сину поставили діагноз

«аутизм». В даному реченні жінка каже, що **«спочатку вона зіштовхнулась з небезпекою»**, під якою розуміє хворобу сина. Тут вживається ФО **“ver las orejas al lobo”**, що буквально перекладається як «бачити вуха вовка», де вовк розуміється як дещо небезпечне. Далі ж Вівіана додає, що «вона познайомилась з цим вовком, і той виявився не таким страшним, як здавався», маючи на увазі, що вона дізналася більше про цей діагноз, його лікування і як взагалі з ним живуть. Автор залишає оригінальні цитати Вівіани в тесті, включаючи ФО, що в даному випадку реалізує образну функцію, створюючи в уяві читача образ вовка як хвороби;

2) *Es una poesía tangencial, escrita desde la meditación y desde la inmersión, en la sintaxis y en el lenguaje, para explicar un mundo que se escapa como agua entre los dedos y que no siempre es fácil enunciar con los requerimientos de verdad y belleza que requiere la buena poesía* [ABC, 30.01.2019]. Стаття, з якої взятий приклад, присвячена іспанському поету Франсіско Каро Сієрра або Пако Каро та його творчості. Автор описує різнобарвність мови поета, його спроможність засобами синтаксису передати відчуття світу, що **«тече, мов вода крізь пальці»**. Автор вживає ФО **“se escapa como agua entre los dedos”** для створення в уяві читача образу світу як рідини, що не піддається контролю та утриманню, явищу, яке людина не здатна приборкати, як не здатна приборкати воду;

3) *Los partidos políticos siguen criticando al presidente de la República, pero han moderado su lenguaje, afirmando que no desean “echar aceite al fuego”* [ABC, 07.12.2018]. У статті автор висвітлює тему протестів у Франції. В 2018 році почався рух «Жовтих жилетів» спочатку за зниження цін на пальне, а згодом і за відставку президента Емманюеля Макрона. Автор зауважує, що велика кількість представників влади підтримують даний рух і критикують президента, але через нещодавні арешти деяких політиків, члени партій стали обережнішими у своїх висловлюваннях, аби не **«підливати олії у вогонь»**. У даному реченні використовується ФО

“**echar aceite al fuego**”, тобто певними діями погіршувати ситуацію ще більше. За домовогою ФО автор створює в уяві читача яскравий образ, порівнюючи слова політиків до розпалювання вогню.

Таким чином, в даному підрозділі ми визначили специфіку функціонування ФО в основному тексті статей іспанських електронних періодичних видань. У ході дослідження було виявлено, що використання ФО в тексті викликано насамперед необхідністю автора виразити власне позитивне або негативне ставлення до явища або особи, тим самим актуалізуючи валоративну функцію. Як і в попередньому підрозділі, в даному також найбільш широко представлена валоративна функція, в якій в більшій кількості прикладів превалює саме негативна оцінка та іронія над позитивною оцінкою.

Крім того, ми виділили такі функції як образна і функція гіперболізації, що так чи інакше були представлені і в попередньому підрозділі, а також, дидактична функція, приклади реалізації якої були вперше знайдені в основному тексті статей. Наступним кроком проаналізуємо приклади використання в медіа дискурсі ФО, що зазнали трансформацій.

3.4 Специфіка функціонування трансформованих фразеологічних одиниць

Останній підрозділ нашої роботи буде присвячений аналізу особливостей функціонування ФО, що зазнали трансформацій. Аналізуючи приклади використання ФО в заголовках та основному тексті іспанського медійного дискурсу, ми можемо зробити висновки щодо існування двох типів випадків використання фразеологізмів: використання ФО без зміни структури, та зі зміною, тобто трансформацією складу фразеологічної одиниці. Спираючись на дослідження типів трансформації ФО,

проаналізовані в теоретичній частині дослідження, ми виділили в цілому чотири типи трансформацій: еліпсис (скорочення), експансію (розширення), субституцію (заміну компонентів ФО іншими словами) та транспозицію (зміну порядку слів). Слід зазначити, що трансформацію ФО ми розглядаємо лише як допоміжний елемент, що впливає на функціональний аспект ФО в заголовках та основному тексті статей, тому більше уваги буде надано саме функціональним характеристикам ФО.

Як і в попередніх підрозділах, в першу чергу проаналізуємо актуалізацію валоративної функції, оскільки вона налічує найбільшу кількість прикладів, а саме 16, включаючи позитивну та негативну оцінку, а також іронію. Цікаво, що не було знайдено жодного прикладу використання трансформованої ФО, яка б виражала позитивну оцінку. Усі приклади реалізації валоративної функції включають лише негативну оцінку та іронію, що зайвий раз підтверджує думку про те, що ФО, особливо трансформовані, є чудовим засобом для вираження автором негативного ставлення. Тож, приклади вживання трансформованих ФО, що несуть негативне забарвлення, можна побачити в наступних прикладах:

1) *La inversión exterior, por los suelos* [El País, 11.09.2018]. У статті на політичну тему мова йде про Каталонію. Можна сказати що автор підводить підсумки ситуації в автономній області Іспанії, що починаючи з 2012 року значно погіршилася через рух за незалежність Каталонії. У тексті статті зазначається, що політичний процес від'єднання регіону від країни сильно впливає на інші сфери життя каталонців: погіршилась якість медичного обслуговування, зменшилась кількість затверджених законопроектів урядом. Крім того, автор звертає увагу на стрімке падіння рівня зовнішніх інвестицій в Каталонію тільки за 2018 рік, характеризуючи його як «нижче плінтуса»: в той час, коли в Мадриді рівень інвестицій виріс на 25%, в Каталонії він впав майже на 40%. В даному прикладі використана ФО “*estar por los suelos*”, в якій опущене дієслово задля економії лексичних засобів. Крім того, еліпсис в даному випадку надає

висловлюванню більшої динамічності. Також, ФО, яку автор вживає, несе в собі негативну оцінку стану економіки Каталонії;

2) Заголовок: *Un lobo con piel de lobo sobre Guatemala*. Підзаголовок: *Si la migración centroamericana no se detiene, ¿cómo va a reaccionar Trump?* [El País, 06.08.2019]. У статті автор підіймає питання проживання в США мігрантів з Центральної Америки. Автор згадує, як жилося мігрантам з Південної Америки при колишньому президенті і доходить висновку, що Барак Обама був «вовком в овечій шкурі», оскільки хоча він і не проводив політики проти мігрантів відкрито, за час його керування країною велика кількість мігрантів була депортована з країни. В той же час, Трампа автор називає «вовком у вовчій шкурі», трансформуючи узуальну форму ФО та маючи на увазі те, що Трамп навіть не приховує своїх намірів, він відкрито виступає проти нелегальних мігрантів;

3) *En estos últimos días se está recordando mucho –especialmente desde esas filas socialistas que ven con nitidez la paja en el ojo ajeno– aquel pacto que, en Castilla y León, llevó al CDS a gobernar en coalición con el PP de Aznar* [ABC, 22.06.2019]. У статті висвітлюються останні події між двома впливовими іспанськими партіями – ІСРП та НП, а саме їх спробу створити коаліцію. Вочевидь, автор підтримує НП, оскільки ІСРП він називає тою, що «бачить скалку в чужому оці». У даному реченні вживається еліптична версія ФО “**vemos la paja en el ojo ajeno, y no vemos la viga en el nuestro**” – «бачимо скалку в чужому оці, але не бачимо колоди в своєму». До еліпсису автор вдається задля збільшення динамічності висловлювання. Крім того, автор розширює вислів, додаючи “con nitidez”, що посилює ФО. Щодо функції даної ФО в тексті, вона негативно оцінює дії членів ІСРП;

4) Заголовок: *Ni rastro del «gobierno bonito»*. Підзаголовок: *El sondeo que hoy publica ABC confirma que los españoles ven muy negativo el cambio de Gobierno ante el desconcertante y caótico mandato de Sánchez* [ABC, 09.09.2018]. За словами автора статті, результати опитування, яке провела

газета «ABC», показали, що великій кількості іспанців не подобається політика уряду, зокрема лідера ІСРП Педро Санчеса. Політик обіцяє створити кращий уряд, за якого б країна процвітала, але поки що все навпаки. В цьому контексті автор підкреслює, що від кращого уряду «не залишилось і сліду». Автор вживає ФО “**no dejar ni rastro**”, тобто «прибрати щось повністю, стерти, знищити». Вираз зазнає еліпсису – опускається дієслово задля надання фразі більшої динамічності. Очевидно, що використана ФО створює іронічне забарвлення і виражає негативне ставлення автора до політика;

5) *A su juicio, Cifuentes es “como el perro del hortelano, que ni gobierna ni deja gobernar”* [ABC, 23.11.2017]. У статті автор розповідає про уряд Сіфуентес у Мадриді, що був так названий через Крістіну Сіфуентес, що очолювала його з 2015 по 2018 рік. За час керування Сіфуентес політика уряду постійно критикувалася різними партіями, що називали її неефективною та несправедливою. В даному прикладі вживається ФО “**es como el perro del hortelano: ni come, ni deja comer al amo**” – в українській кажуть «собака на сні», маючи на увазі когось, хто сам не користується чимось й іншим не дає. Однак ФО, як ми бачимо, зазнає трансформації, а саме субституції – дієслово “comer” замінюється дієсловом “gobernar”, щоб більше відповідати контексту статті. Таким чином, перекласти цю фразу можна як «Сіфуентес як собака на сні, що сама не керує, але й іншим не дає керувати». В цій репліці автора відчувається негативна оцінка;

б) *¿Pero a quién se le ocurre poner a tan influyente personaje como a Puigdemont de Judas en Coripe? Albarda sobre albarda* [ABC, 24.04.2019]. У статті мова йде про свято в іспанському місті Коріпе, коли спалюють опудало Іуди, а також інші опудала. Цього року іспанці спалювали опудало Карлеса Пучдемона, колишнього голови уряду Каталонії. Автор статті не погоджується з тим, що Пучдемон – найбільш вдалий персонаж для спалювання, хоча я називає його «боягузом». Тим не менш, він вважає, що наразі урядом керують ті, хто цього не гідний, а спалювати одне й те ж

опудало Пучдемона – це вже якийсь «масло масляне». Автор вживає ФО, повна форма якого “**albarda sobre albarda, una por la barriga y otra por la espalda**”, але на сьогодні здебільшого зустрічається еліптична форма вислову “**albarda sobre albarda**” – «масло масляне», що має на увазі «безглузде повторення одного й того ж». Даною ФО автор висловлює своє негативне ставлення до вчинку іспанців.

Як бачимо, негативна оцінка посідає одне з провідних місць серед функцій, які реалізують трансформовані ФО. Майже такою ж популярною можна назвати й іронію, що актуалізується в таких прикладах:

1) *Nueva York en la edad del pavo* [El País, 24.11.2017]. Авторка статті розповідає, як вона відвідала Нью-Йорк із двома своїми дочками 16 та 20 років. За її словами, вона хоча і залишилась задоволеною від подорожі, але через своїх дочок замість музеїв та інших туристичних об’єктів, які вона хотіла побачити, вони ходили по крамницях і постійно робили селфі. Тобто займалися тим, чим зазвичай займаються тинейджери. Тому заголовок до статті наступний: «Нью-Йорк в перехідному віці». Авторка вживає ФО “**estar en la edad del pavo**”, українською «бути в перехідному віці», опускаючи дієслово для економії лексичних засобів. Даною ФО авторка іронічно зазначає, що в Нью-Йорку вона побувала лише в тих місцях, які цікаві підліткам;

2) *España, alegre país de memoria de pez, admite que se diga una cosa y se haga la contraria* [ABC, 25.06.2019]. Стаття висвітлює вади політичної системи Іспанії, що відображаються на інших сферах життя іспанців. «Головним героєм» в повідомленні виступає Педро Санчес, лідер ІСРП, законопроекти якого в сфері освіти не відповідають його обіцянкам. Статистика показує, що більше половини викладачів іспанських університетів не достатньо кваліфіковані, однак іспанці продовжують підтримувати освітні реформи, що погіршують якість освіти в Іспанії. В наведеному прикладі автор називає Іспанію країною з «риб’ячою пам’яттю», використовуючи ФО “**tener memoria de pez**”, тобто «мати

погану пам'ять», але замінюючи дієслово “tener” прийменником “de”. Через це ФО стає іншим членом речення – означенням, і замість «країна, що має риб'ячу пам'ять» виходить «країна з риб'ячою пам'яттю», що надає висловлюванню більшої динамічності. Очевидно, що за допомогою даної ФО автор висловлює власне іронічне ставлення до іспанського народу, що не вчиться на своїх помилках;

3) Заголовок: *Cría cuervos como Trump...* Підзаголовок: *El presidente que se lo debe todo a la televisión se declara en guerra abierta con los pérfidos periodistas* [ABC, 24.01.2017]. У даному прикладі автор в заголовку вживає ФО “**cría cuervos y te sacarán los ojos**” – «**вигодуй ворону, а вона тобі потім очі видовбає**». Так кажуть про людей, які відплачують на добро невдячністю. Автор скорочує ФО до «**вигодуй ворону як Трамп**», маючи на увазі президента США. Таке скорочення надає заголовку багатозначності та привертає увагу читача. В тексті статті мова йде про руйнівну політику Трампа, включаючи його відміну медичної реформи Обама та війну із ЗМІ. З приводу останнього автор статті особливо обурений, оскільки вважає, що саме ЗМІ колись створили Трампу репутацію, і він проявляє нечувану невдячність. Таким чином, ФО в заголовку виражає іронічне ставлення автора до поведінки президента Америки.

4) Заголовок: *El Brexit de nunca acabar*. Підзаголовок: *La salida de Reino Unido de la UE era mala en sí misma, pero el referéndum fue peor y por eso difícilmente lo arreglará otro referéndum* [El País, 13.12.2018]. У статті мова йде про Брексит, до якого автор негативно ставиться, адже він зауважує, що сам по собі Брексит був поганим рішенням, але проводити повторний референдум – ще гірша ідея. В заголовку до статті автор вживає ФО “**el cuento de nunca acabar**”, що українською перекладається як «**казка про білого бичка**» або «**нескінченна історія**», але ФО зазнає субституції: слово «казка» змінюється на «Брексит». Таким чином, заголовок можна перекласти «Казка про Брексит» або «Нескінченний Брексит». Такою

трансформацією автор виражає власне крайньо негативне ставлення до Брекситу, іронізуючи над його нескінченністю;

5) *Ya la tiene pero a veces los dioses juegan a los dados con el universo y para divertirse castigan a los mortales cumpliéndoles sus deseos* [ABC, 19.09.2019]. У статті на політичну тему автор неодноразово торкається теми необдуманості при прийнятті законів урядом Іспанії. За його словами, політики більше сподіваються на вдачу, аніж на розум. В кінці статті автор зазначає, що іноді «**боги грають в кості із всесвітом**», створюючи метафору, згідно якої політики – це боги, а всесвіт – Іспанія. В даному прикладі вживається афоризм “**los dioses no juegan a los dados con el universo**”, автором якого є А. Ейнштейн. Але на відміну від фізика, автор прибирає заперечну частку «не», перетворюючи вислів на ствердження. Таким чином, автор іронічно підкреслює значення волі випадку для влади Іспанії.

Іншою широко представленою функцією виступає дидактична, оскільки навіть трансформовані ФО (здебільшого приказки) продовжують нести в собі повчальний елемент:

1) Заголовок: *La piel del oso*. Підзаголовок: *Harán bien los demócratas en exigir la publicación del informe Mueller entero, pero harían mejor si cerraran filas y presentaran un candidato para vencer a Trump en las elecciones de 2020* [El País, 28.03.2019]. У статті автор висвітлює зіткнення між діючим президентом США Дональдом Трампом та американською демократичною партією. Демократи покладали великі надії на результати розслідування Роберта Мюллера з приводу дій Трампа. Однак представлені Мюллером результати не дискредитували президента. З цієї причини автор зауважує, що демократи занадто рано «**поділили шкуру невбитого ведмедя**», тобто списали з рахунків Трампа. В заголовку статті автор вживає ФО “**vender la piel del oso antes de cazarlo**», іншими словами, передчасно оцінювати результати ще не виконаної справи, але ФО зазнає еліпсису, скорочуючись до «**шкіра ведмедя**». Така трансформація може бути викликана спробою

автора зацікавити читача. Крім того, в тексті статті приказка повторюється в своїй узуальній формі, актуалізуючи дидактичну функцію, адже на прикладі американських демократів автор показує, наскільки нерозумним є вважати справу успішно виконаною передчасно.

2) Заголовок: *Un negociador es como un junco*. Підзаголовок: *Las principales concesiones europeas versan sobre los plazos y los instrumentos para resolver litigios en la aplicación e interpretación del propio acuerdo* [El País, 16.11.2018]. Стаття присвячена темі Брексіту. В даному прикладі автор використовує ФО **“ser flexible como un junco”** – **«бути гнучким як очерет»**, тобто бути здатним йти на компроміси. Автор скорочує ФО до **«бути як очерет»** задля швидшого отримання повідомлення реципієнтом. Загалом, в статті окрім Брексіту описуються обов'язки людини, що веде перемовини. В тексті ФО вживається повторно, актуалізуючи дидактичну функцію, оскільки автор пояснює, якими навичками має володіти перемовник;

3) Заголовок: *Pájaro en mano*. Підзаголовок: *Septiembre será un frenesí de propuestas, presiones y postureo para abocarse mutuamente al vértigo del último momento* [ABC, 22.08.2019]. За словами автора, прем'єр-міністр Іспанії і лідер ІСРП вирішив співпрацювати з крайньою лівою партією “Podemos” у формуванні уряду задля отримання більшості в парламенті. Однак, на думку автора, така співпраця є не дуже надійною, і загрожує Санчесу поразкою. Саме тому в статті наступний заголовок: **«Синиця в руках»**. Автор вживає ФО **“más vale pájaro en mano que ciento volando”** – **«краще синиця в руках, ніж журавель в небі»**, скорочуючи її до **«синиця в руках»** задля швидшого розуміння повідомлення читачем і надання висловлюванню авторського стилю. Цією ФО автор підкреслює, що Санчесу краще було б задовольнятися меншим, але надійнішим, та надає статті дидактичного змісту;

4) Заголовок: *Ovejas y parejas*. Підзаголовок: *La fragmentación del bipartidismo desemboca en una estructura de bloques similar pero en un estado*

más líquido [ABC, 14.06.2019]. У статті мова йде про зміни в уряді Іспанії. Двопартійність, якої все намагаються досягти в країні, не виходить. Дві основні партії, що були популярними раніше, тепер витісняються новими партіями, і їх стає все більше, тобто відбувається процес фрагментації партійної системи. В заголовку автор використовує ФО “**cada oveja con su pareja**”, в український еквівалентом є ФО «**швець, знай своє шевство, а в кравецтво не лізь**», тобто «кожен має своє місце, і він не повинен зазіхати на чуже». Автор скорочує ФО до “**Ovejas y parejas**”, зменшуючи час на отримання реципієнтом повідомлення, а також надаючи заголовку авторського стилю. Вживання даної ФО має дидактичну мету, оскільки автор наполягає на тому, що деякі з партій не повинні бути частиною уряду, що вони займають чужі місця, і що така велика кількість партій і їх змішення погано відобразяться на стані країни.

Як і попередніх підрозділах, в даному також представлена образна функція, що завдяки метафоричності ФО налічує досить велику кількість прикладів їх використання:

1) *Por eso, cabe sospechar que ese abrazo podría ser como el de Judas a Jesús en el huerto de los Olivos* [ABC, 21.02.2019]. У статті автор приділяє увагу обіймам, що сталися між Кімом Торра та Оріолом Жункерасом під час перерви засідання уряду. Обидва політики належать до різних партій. З цієї причини автор не впевнений у щирості цього жесту, і зазначає, що він може бути «**поцілунком Іуди**», тобто певним символом зради, але питання для автора в тому, хто ж них двох зрадник. В даному реченні автор вживає ФО-біблеїзм «**поцілунок Іуди**», дещо змінюючи порядок слів для створення більшого стилістичного забарвлення, а також, створює образ в уяві читача за допомогою метафори;

2) *¿Una aguja en un pajar?* [ABC, 29.07.2019] Стаття на наукову тему присвячена знайденому нещодавно астрономами зоряному скупченні, де, скоріш за все, є екзопланети, що можуть бути придатними до життя. Але оскільки на сьогодні людство не має достатніх технологій для того, щоб це

з'ясувати напевно, автор ставить наступне питання: чи можливо знайти схожу на Землю планету у такому нескінченному космосі, чи це настільки ж складно і даремно як «шукати голку в сіні». Автор використовує ФО **“buscar una aguja en un pajar”**, яка зазнає в цьому реченні трансформації, а саме опушення дієслова. Можна припустити, що крім основної причини еліпсису – економії лексичних засобів, така трансформація також викликана створенням автором ефекту замовчування, інтриги. Але, звичайно, найбільш яскраво в цьому прикладі реалізується образна функція, оскільки читач уявляє собі неосяжний космос як стіг сіна, а планету – як крихітну голку;

3) *Todo está conectado, el mundo es un pañuelo global que obliga a las empresas a reinventarse* [ABC, 25.09.2017]. У статті мова йде про технічні досягнення 2017 року та розробки, які планують презентувати в найближчому майбутньому. Більшість девайсів так чи інакше пов'язані інтернетом та соціальними мережами, а вони, як відомо, об'єднують людей з різних куточків світу. Автор зазначає, що **«світ тісний»**, вживаючи ФО **“el mundo es un pañuelo”**, українською «світ – це хустинка», тобто світ насправді не такий великий. Більш того, автор розширює вислів, він додає прикметник “global” (глобальний або глобалізований), підкреслюючи вплив явища глобалізації на зв'язок між усіма сферами людської діяльності та більш швидкого розповсюдження технологій світом. Таким чином, створюється метафора, де світ – це хустинка, в якій всі нитки переплітаються одна з одною;

4) *Bartomeu, entre la espada y la pared. Varios sucesos, como jugar el domingo o la dimisión de directivos, minan su crédito* [ABC, 03.10.2017]. У статті мова йде про футбольний матч між командами Барселона та Лас Пальмас, що відбувався приблизно одночасно з референдумом за незалежність Каталонії у 2017 році. Тодішній президент клубу Барселона Хосеп Бартомеу, за словами автора, **«опинився між двох вогнів»**, оскільки, з одного боку, через референдум він хотів перенести матч на

інший день, але, з іншого боку, керівництво чемпіонату заборонило змінювати дату гри під загрозою забрати в команди бали. Автор вживає ФО **“estar entre la espada y la pared”**, опускаючи дієслово **“estar”** для економії лексичних засобів та створення більшої динамічності в тексті. Дана ФО вживається на позначення складної ситуації, коли людина одразу з декількох боків зазнає труднощів. Більш того, ФО виступає метафорою, через яку в уяві читача створюється певний образ.

5) *No saben cuándo puede saltar la liebre* [ABC, 02.07.2018]. У статті мова йде про іспанське місто Толедо, в якому був створений громадянський патруль для слідкування за порядком на вулицях. Автор зазначає, що учасники патруля мають справу з наркоторгівлею та зброєю, тому завжди носять бронежилети, щоб перестрілка не була для них **«наче грім серед неба»**. Автор використовує ФО **“donde menos se piensa salta la liebre”**, маючи на увазі щось дуже неочікуване. ФО створює в свідомості читача образ за допомогою метафори;

б) Заголовок: *Código rojo*. Підзаголовок: *El silencio, la vista gorda, la inercia, acaso le hubieran evitado problemas. Pero en caso de duda sólo queda la ética* [ABC, 25.11.2019]. Автор статті висвітлює тему скандалу «ЕРЕ» в Андалусії десятирічної давності. Це був скандал з корупцією, через який близько половини уряду Андалусії були звільнені, включаючи Мануеля Гомеса, що на той час був фінансовим інспектором. Майже 10 років потому він виступив з доповіддю щодо цього скандалу, і як той зруйнував його репутацію (сам Гомес своєї причетності не визнає). Він закликає своїх колег вчитися на його гіркому досвіді. За словами автора **«закриті очі»** на проблему корупції могли б допомогти уникнути руйнування уряду, а могли б навпаки привести до більших проблем. Автор використовує ФО **“hacer la vista gorda”** – **«закривати на що-небудь очі»**, скорочуючи її до **«закриті очі»** задля економії лексичних засобів. З допомогою ФО автор надає висловлюванню образності.

Оскільки в підрозділі окрім трансформованих ФО в основному тексті, ми також аналізуємо їх використання в заголовках, недивно, що ми знову зіштовхуємося з прикладом вже знайомого нам явища клікбейту:

Заголовок: *Más leña al fraude de la temporalidad*. Підзаголовок: *La propuesta de Báñez será irrelevante si no se multiplica la cuantía de las multas* [El País, 02.02.2018]. Даний приклад взятий зі статті, мова в якій йде про великий рівень шахрайства в Іспанії серед прийому на роботу за тимчасовим контрактом. Міністр Фатіма Баньєс закликає посилити штрафні санкції проти роботодавців-шахраїв, оскільки їх кількість в Іспанії одна з найбільших серед європейських країн. Але поки що її заклики ігноруються. З цієї причини, в заголовку статті автор пише: «**Ще більше олії** у шахрайство з тимчасовими контрактами», маючи на увазі, що ігнорування даної проблеми лише збільшує її, наче підлита у вогонь олія, посилює полум'я. Автор використовує ФО “**echar más leña al fuego**”, що має на увазі «підсилювати, розпалювати якусь проблему». Автор вдається до еліпсису ФО, залишаючи у заголовку лише «**більше олії**», що привертає увагу читача, передає авторський стиль та зменшує час на отримання читачем повідомлення.

Отже, в даному підрозділі нами було проаналізовано приклади використання в заголовках та основному тексті статей ФО, що зазнали трансформації, задля виявлення специфіки їх функціонування. Було зроблено висновки, що трансформовані ФО виконують ті ж самі функції, що і ФО в їх узуальній формі, за виключенням того, що трансформація дозволяє авторіві, по-перше, зекономити лексичні засоби та скоротити час отримання читачем повідомлення (еліпсис), по-друге, надання ФО нового сенсу, а також, для створення авторського стилю.

ВИСНОВКИ

Теоретична частина нашого наукового дослідження складається з двох розділів. Перший розділ був присвячений дослідженню проблематики фразеології як наукової галузі. Були проаналізовані праці лінгвістів, що проводять дослідження проблем визначення поняття «фразеологічна одиниця» та класифікації ФО. Серед праць науковців, присвячених проблематиці фразеології та представлених в роботі, варто зазначити праці А. Я. Барана, В. В. Виноградова, Н. Д. Фоміної, М. М. Шанського серед вітчизняних та російських вчених, а також Г. Корпас Пастор, Х. Касареса та багатьох інших – серед зарубіжних, зокрема іспанських.

У другому розділі теоретичної частини було висвітлено місце медіа дискурсу в сучасній лінгвістиці, а також, встановлено зв'язок фразеології з медіа дискурсом. Було проведено аналіз досліджень у рамках медіа дискурсу для визначення поняття «медіа дискурс», його видів та функцій. На даному етапі дослідження ми звернулись до праць М. Р. Желтухіної, Т. Г. Добросклонської, А. І. Дубських та ін., в яких аналізу піддавались теоретичні аспекти медіа дискурсу. Крім того, у розділі було приділено увагу теорії функціонування ФО в медіа дискурсі в цілому і в іспанському зокрема. Спираючись на теоретичні джерела, присвячені даній проблемі, було встановлено основні функції ФО в медіа дискурсі, такі як валоративну, образну, дидактичну, функцію клікбейт (лише у заголовках), гіперболізації, впливу та інші. Серед праць, що послуговували основою даної частини роботи, варто зазначити праці С. П. Коновець, В. С. Виноградова, Д. Ю. Сизонова серед вітчизняних та російських, а також, А. Зулуагу та М. І. Гонсалес Агіар серед іспанських.

Практична частина роботи була присвячена дослідженню специфіки функціонування ФО у заголовках та основному тексті статей сучасних іспанських електронних періодичних видань. Крім того, у роботі було приділено увагу особливостям використання ФО, що зазнали трансформацій.

Фактичним матеріалом для практичної частини дослідження послуговували близько ста ФО, що були відібрані із заголовків та основного тексту статей з трьох найбільш відомих іспанських електронних періодичних видань: “ABC”, “El Mundo” та “El País”, які представляють іспанську національну періодику.

У ході дослідження було з'ясовано, що в ФО слугують засобом реалізації валоративної функції, тобто відображають позитивну, негативну, іронічну та саркастичну (розглядаються як підвид негативної оцінки) позицію автора щодо явища або особи. Варто зазначити, що серед прикладів актуалізації валоративної функції превалує саме негативна оцінка (12 випадків використання) та іронія та сарказм (9 прикладів), що вказує на більшу необхідність виразити негативне ставлення автора, аніж позитивне (2 приклади) за допомогою ФО. Крім того, були проаналізовані приклади використання ФО, які актуалізують функцію клікбейт (8 прикладів), що є виключним явищем веб-простору, а також образну функцію (6 прикладів), що зумовлена здатністю ФО до метафоризації та створення певних образів в уяві читача.

У підрозділі, присвяченому специфіці функціонування ФО в основному тексті статей, було встановлено, що ФО найбільш широко використовуються для вираження суб'єктивного ставлення автора, позитивного (4 випадки використання ФО) і негативного (21 випадок), та навіть для надання висловлюванню іронічного або саркастичного забарвлення (18 прикладів). Також, були виділені такі функції як образна (8 прикладів), дидактична (11 прикладів), функція гіперболізації (2 приклади). Важливою особливістю нашого дослідження стали висновки щодо багатфункціональності ФО як в заголовках, так і в основному тексті статей. Іншими словами, було з'ясовано, що майже всі ФО актуалізують більш ніж одну функцію одночасно, наприклад, валоративну і функцію впливу, або образну і валоративну. Таким чином, більшість ФО, що реалізують валоративну та дидактичну функції, мають на меті також переконати читача, актуалізуючи функцію впливу (близько 80).

В останньому підрозділі практичної частини був проведений аналіз ФО, що зазнали трансформації. Ми дослідили використання ФО як у заголовках, так і в основному тексті. Таким чином, було з'ясовано, що специфіка функціонування трансформованих ФО зумовлена декількома причинами, серед яких економія лексичних засобів, скорочення часу для отримання реципієнтом повідомлення, надання ФО нового значення, а також, створення автором власного більш виразного і яскравого стилю. Іншими словами, трансформація ФО за результатами нашого дослідження слугує засобом увиразнення функцій, їх посилення.

Перспективи подальшого дослідження специфіки функціонування ФО у сучасному іспаномовному медіа дискурсі ми вбачаємо у більш детальному вивченні праць, присвячених даній темі, а також в аналізі специфіки функціонування ФО в інших видах медіа дискурсу, включаючи рекламний та PR-дискурс (за комунікативним спрямуванням) та теле- і радіодискурс (за каналом передачі інформації).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

СПИСОК ТЕОРЕТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Балли Ш. Французская стилистика [пер. с фр. К. А. Долинина]. М.: Эдиториал УРСС; Издание 2-е, стер. 2001. 392 с.
2. Баран Я. А. Фразеологія : знакові величини, навч. посібн. для студентів факульт. ін. мов. Вінниця : Нова Книга, 2008. 256 с.
3. Беликова И. Ф. Роль фразеологизмов в лексической системе языка. *Гуманитарный вестник*. 2013. Выпуск 7. 6 с.
4. Бикова О. Комунікативно-стилістичні можливості використання фразеологічних одиниць у текстах сучасних пресових репортажів. *Теле- та радіожурналістика*. 2016. Выпуск 15. С. 232-237.
5. Виноградов В. В. Избранные труды : Лексикология и лексикография. М. : Наука, 1977. 308 с.
6. Виноградов В. С. Лексикология іспанської мови: підручник [2 вид., виправл. і доповн]. М. : Вища школа, 2003. 244 с.
7. Гаврилук І. О. Мас-медійний дискурс: змістові, структурні та функціональні особливості. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. 2016. Выпуск 10(1). С. 110-117.
8. Горбенко І. Трансформація фразеологізмів у мові регіональних друкованих ЗМІ. *Наукові записки Інституту журналістики*. 2011. Т. 42 (січень-березень). С. 103–106.
9. Добросклонская Т. Г. Массмедийный дискурс как объект научного описания. *Научные ведомости БелГУ. Серия : Гуманитарные науки*. Минск, 2014. № 13 (184). Выпуск 22. С. 181–187.
10. Дубских А. И. Реализация коммуникативной стратегии самопрезентации личности в масс-медиаальном дискурсе (на материале «звездных» интервью) : автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.19. Челябинск, 2014. 22 с.

11. Желтухина М. Р. О содержании дискурса масс-медиа. *Вісник Луганського педагогічного університету імені Тараса Шевченка*. Луганськ, 2007. Випуск 11 (128). Ч. 1. С. 27–40.
12. Желтухина М. Р. Тропологическая сугестивность масс-медийного дискурса: О проблеме языкового взаимодействия тропов в языке СМИ : монография. М. : Ин-т языкознания РАН, Волгоград : Изд-во ВФ МУПК, 2003. 656 с.
13. Желтухина М. Р. Функции масс-медиального дискурса. *Жанры и типы текста в научном и медийном дискурсе: межвуз. сборник науч. трудов*. Орел : ОГИИК, ПФ «Картуш», 2007. Выпуск 5. С. 191–201.
14. Каменева В. А., Коломиец С. В. Композиционно-смысловая структура дискурса газетных сообщений как эффективное средство корректировки гендерного дисплея российской и американской лингвокультур. *Вестник ЧелГУ. Серия: Филология. Искусствоведение*. Челябинск, 2009. № 10 (148). Выпуск 30. С. 30–35.
15. Карабін У. С., Сулим В. Т. Модифікація фразеологізмів як стилістичний прийом у німецькомовному художньому дискурсі. *Іноземна філологія*. 2013. Випуск 125. С. 62-69.
16. Коваль Т. Дискурс як соціолінгвальне явище сучасного медіа простору. *Науковий вісник Херсонського державного університету". Сер. : Лінгвістика*. 2014. Випуск 21. С. 176-280.
17. Коновець С. П. Комунікативно-прагматичні особливості актуалізації фразеологізмів у дискурсі сучасної преси (за матеріалами іспанських періодичних видань): автореф. дис. ... канд. філол. наук.: спец. 10.02.05. К., 2002. 20 с.
18. Костомаров В. Языковой вкус эпохи. Из наблюдений над речевой практикой масс-медиа. М. : Педагогика-Пресс, 1994. 248 с.
19. Кунин А. В. Фразеологические единицы и контекст. *Иностранные языки в школе*. 1971. № 5. С. 2–15.

20. Лисичкина И. Знакомые незнакомцы (трансформация фразеологизмов в современных газетных заголовках). *Журналистика и культура русской речи*. 2004. № 2. С. 69–75.
21. Лютянська Н. І. Мас-медійний дискурс: типологічні та структурно-організаційні особливості. *Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Сер. : Філологічні науки*. 2014. Кн. 2. С. 136-141.
22. Ляпунова Н. В. Іспанські фразеологічні одиниці та їх класифікація. *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах : Зб. наук. праць фак. лінгвістики Гуманітарного ін-ту Нац. авіац. ун-ту / редкол.: С.С. Кіраль (відповід. ред.). К., 2009. Випуск 16. С. 100-114.*
23. Малярчук У. Выражение оценки в текстах современных СМИ: фразеологический уровень. *Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского : Серия „Филология. Социальные коммуникации”*. 2013. Том 26 (65). № 3. С. 195–200.
24. Пилинський М. Експресивність стилю масової політичної інформації. *Мовознавство*. 1977. № 5. С. 35–46.
25. Попов Р. А. Політичний дискурс: проблема теоретичної ідентифікації. *Державне управління : теорія та практика. Електронне наукове фахове видання*. 2005. № 2. С. 1–7.
26. Прадід Ю. Ф. Загальномовні фразеологізми і газетний контекст. *Українське мовознавство*. Київ. 1991. Вип. 18. С. 121-127.
27. Пташник М. И. Система реноминативных приемов в современном публицистическом дискурсе (на материале русского, английского и испанского языков) : автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.19. Ростов-на-Дону, 2010. 23 с.
28. Сизонов Д. Ю. Медійний фразеологізм в контексті мовної картини світу. *Лінгвістичні дослідження*. 2018. Випуск 47. С. 72-77.

29. Скиба Н. Відображення процесів демократизації мови на фразеологічному рівні в сучасній українській публіцистиці. Українське мовознавство. Випуск 27–28. К. : Вид. дім Дмитра Бураго, 2004. С. 132–137.
30. Сучасна українська мова : підручник / Олександр Пономарів, Володимир Різун, Людмила Шевченко ; за ред. Олександра Пономарева. К.: Либідь, 2001. 400 с.
31. Телия В.Н. Русская фразеология. Семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты. М.: Школа «Языки русской культуры». 1996. 288 с.
32. Темникова Л.Б. К вопросу о типологии медиадискурса. *Научный журнал КубГАУ*. 2016. №119(05). С. 1-13. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/k-voprosu-o-tipologii-mediadiskursa/viewer> (дата звернення: 11.08.2019).
33. Устенко Л. Ф. Особливості функціонування фразеологічних одиниць у різних стилях української мови. *Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Серія : Філологічні науки*. 2011. Кн. 1. С. 40-44.
34. Фирсова Н. М. Современный испанский язык в Испании и странах Латинской Америки: Учебное пособие. - М.: АСТ: Восток. Запад, 2007. 352 с.
35. Фомина Н. Д., Бакина М. А. : Фразеология современного русского языка, уб. пособие. М. : издательство Университета дружбы народов. 1985. 61 с.
36. Шанский Н. М. Фразеология современного русского языка: уч. пособие для вузов по специальности «Русский язык и литература» [4 изд, исправ. и дополн]. Санкт-Петербург: издательство «Специальная литература». 1996. 192 с.
37. Щербачук Л. Ф. Загальнономовна та індивідуально-авторська фразеологія в художніх текстах (на матеріалі творів О. Гончара) : дис. ... кандидата філол. наук : 10.02.01. Сімферополь, 2000. 211 с.

38. Bryant A., Lopez J., Mills R. *Proceedings of the 12th International Conference on Cyber Warfare and Security*. UK: Academic Conferences and Publishing Limited. 2017. p. 1-27.
39. Casares J. *Introducción a la lexicografía moderna*. Madrid. 1992. 356 pp.
40. Corpas Pastor G. *Manual de fraseología española*. Madrid: Gredos. 1996. 338 pp.
41. Corpas Pastor G., Mena Martínez F. Aproximación a la variabilidad fraseológica de las lenguas alemana, inglesa y española. *ELUA*. 2003. № 17. p. 181-201. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/16359714.pdf> (дата звернення: 21.09.2019)
42. Frampton B. Clickbait: The changing face of online journalism. BBC news. 2015. URL: <https://www.bbc.com/news/uk-wales-34213693> (дата звернення: 14.09.2019)
43. García-Page Sánchez M. *Introducción a la fraseología española. Estudio de las locuciones*. Barcelona: Anthropos. 2008. 527 pp.
44. Gómez Font A. La lengua española y la prensa escrita. *Congreso de Sevilla*. 1992. URL: https://cvc.cervantes.es/obref/congresos/sevilla/comunicacion/mesared_on_gfont.htm (дата звернення: (6.05.2019)
45. González Aguiar M. I. La utilización de las unidades fraseológicas en las viñetas de los periódicos españoles. *Revista de Filología de la Universidad de La Laguna*. 2004. № 22. P. 79-94.
46. López León J. M. *Introducción a la fraseología y su aplicación a la didáctica: corpus del poniente almeriense*. 2013. 56 p. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/143458023.pdf> (дата звернення: 15.04.2019)
47. Martínez Marín J. *Estudios de fraseología española*. Ágora. 1996. 107 pp.
48. Mena Martínez F. En torno al concepto de desautomatización fraseológica: aspectos básicos. *Revista electrónica de estudios filológicos*. 2003. № 5. URL: <https://www.um.es/tonosdigital/znum5/estudios/H-Edesautomatizacion.htm> (дата звернення: 3.08.2019)

49. Mendívil Giró J. L. Aspectos teóricos del estudio de las unidades fraseológicas: gramática, pragmática y fraseología. *Estudios de fraseología y fraseografía del español actual*. Madrid, 1998. P. 39–57.
50. Penadés Martínez, I. La fraseología y su objeto de estudio. *Linred*. № 10. 2012. 17 pp. URL: http://www.linred.es/monograficos_pdf/LR_monografico10-articulo2.pdf (дата звернення: 10.04.2019)
51. Ruiz Gurillo, L. Aspectos de fraseología teórica española. Valencia: Universitat de València. 1997. 139 pp. URL: https://www.academia.edu/4078186/Ruiz_Gurillo_L._1997_Aspectos_de_fraseolog%C3%ADa_te%C3%B3rica_espa%C3%B1ola._Valencia_Universitat (дата звернення: 10.04.2019)
52. Valentini C., Romenti S., Kruckeberg D. Language and Discourse in Social Media Relational Dynamics: A Communicative Constitution Perspective. *International Journal of Communication*. 2016. № 10. P. 4055–4073. URL: https://pure.au.dk/portal/files/117701671/Valentini_2016_Language_and_discourse_in_social_media_relational_dynamics.pdf (дата звернення: 27.07.2019)
53. Zuluaga A. Sobre las funciones de los fraseologismos en textos literarios. *Paremia*. 1997. № 6. pp. 631-640. URL: https://cvc.cervantes.es/LENGUA/paremia/pdf/006/098_zuluaga.pdf (дата звернення: 19.06.2019)

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

54. Испанско-русский фразеологический словарь: 30 000 Фразеологических единиц / Под ред. Э. И. Левинтовой. М.: Рус. яз. 1985. 1080 с.
55. Николаева Т. М. Краткий словарь терминов лингвистики текста. Новое в зарубежной лингвистике. Вып. VIII. М., 1978. С. 467-472.
56. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів. Укл. С. Я. Єрмоленко, С. Л. Бибики, О. Г. Тодор. Київ: видавництво «Либідь», 2001. 222 с.

57. Diccionario de la lengua española. URL: <https://dle.rae.es/> (дата звернення 15.12.2019)

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

58. ABC. URL: <http://www.abc.es> (дата звернення: 10.12.2019)

59. El Mundo. URL: <http://www.elmundo.es> (дата звернення: 10.12.2019)

60. El País. URL: <http://elpais.com> (дата звернення: 10.12.2019)

RESUMEN

El objeto del estudio en este trabajo son las unidades fraseológicas (UF) en el discurso de prensa moderna española.

El objetivo consiste en analizar las peculiaridades del funcionamiento de las UF en el discurso de la prensa moderna española.

La base teórica y metodológica: los principios fundamentales de la teoría de la fraseología (V. V. Vinogradov, M. M. Shansky, Sh. Bally, etc.) y el discurso de prensa (M. R. Zeltukhina, T. G. Dobrosklonskaya, A. I. Dubski etc.), desarrollados en la lingüística.

Los resultados obtenidos consisten en la conclusión que las UF sirven como medio de realización de las siguientes funciones: valorativa; la función “clickbait”, que resulta ser una característica peculiar del espacio web; didáctica; icónica, que está causada por la capacidad de las UF de crear metáforas; la función de la hiperbolización; la función de influencia. La función valorativa se manifiesta más ampliamente, reflejando la posición positiva, negativa, irónica y sarcástica del autor sobre el fenómeno o la persona. La valoración negativa y la ironía prevalecen entre los ejemplos de actualización de la función valorativa.

En los titulares y en el cuerpo del artículo de prensa las UF pueden desempeñar más de una función a la vez, como, por ejemplo, la función valorativa y la función de influencia. Este hecho demuestra el carácter multifuncional que adquieren las UF en el discurso de la prensa moderna española.

La peculiaridad del funcionamiento de las UF modificadas se debe a varias razones, incluido el ahorro de medios léxicos, la necesidad de dar a las UF un nuevo significado y crear estilo más expresivo.

Palabras clave: unidad fraseológica, discurso de prensa, prensa electrónica, funcionamiento de las UF, transformación de UF.

**Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ**

Я, Журавльова Альона Сергіївна, студент(ка) 2 курсу, форми навчання денної, факультету іноземної філології, спеціальність 035 Філологія, адреса електронної пошти azuravleva985@gmail.com,

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «**Особливості функціонування фразеологічних одиниць у сучасному іспаномовному медіа дискурсі**» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений/ознайомлена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згоден/згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою Інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____

Підпис _____

ПІБ (студент) _____